

Sevgili Abdullah

Theophilus'tan Mektuplar

(Gerhard Nehls)

Bunlar,
Müslümanlarla Hristiyanların (Mesih inancılarının)
birbirlerini karşılıklı olarak daha iyi anlamaları
için yazılmış hayali yazışmalardır.
Abdullah Arapça bir isimdir
ve "Allah'ın hizmetkârı" anlamına gelir.
Mektupların yazarının adı Theophilus ise
Yunanca bir isimdir ve
"Tanrı'nın sevdiği kişi" anlamına gelir.

İçindekiler

1. Tanrı'nın karşısında temiz bir yüreğe sahip olmak üzerinde düşünmek
2. Tanrı'nın vahyi hakkında düşünmek
3. Tanrı'nın gerçeği hakkında düşünmek
4. Kuran hakkında düşünmek
5. Bilimin ışığında Kuran hakkında düşünmek
6. Tanrı'nın doğruluğu üzerinde düşünmek
7. Tanrı'ya karşı yapılan hatalar hakkında düşünmek
8. Tanrı'nın doğası üzerinde düşünmek
9. Bağışlanma ve yenilenme hakkında düşünmek
10. İsa'nın ölümü üzerinde düşünmek

I. Tanrı'nın karşısında temiz bir yüreğe sahip olmak üzerinde düşünmek

Sevgili Abdullah,

Bu mektubu seninle tanıştığımıza ne kadar memnun olduğumu söylemek için yazıyorum. Bir Müslümanla bir Hristiyanın bizim yaptığımız gibi buluşması sık rastlanan bir şey değil. Sanki inançlarımız arasında hiç fark yokmuş gibi yapmadan bazı ortak noktalarımız olduğunu keşfettik. İkimiz de inançlarımız arasındaki farklılıkların – ve bunlar üzerinde düşünülmesi gerektiğinin – farkındayız. Konuşmamızın samimi bir ruhla, konudan uzaklaşmadan olması için verdiğimiz sözün çok iyi olduğunu görüyorum. Tanrı'ya yücelik olsun!

İkimizin de hayata dair benzer beklentilerinin ve umutlarının olduğunu görmek çok güzel. Özellikle ilgimi çeken şey Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yı algılayışımız. Dini dogma konusundaki anlayışımız farklı olmasına rağmen Tanrı'ya karşı hissettiğimiz yakınlık ve sevgi ve Tanrı hakkındaki sezgilerimiz birbirine çok benziyor. Bence bu, insanoğlunun Tanrı hakkında doğuştan bir bilgiye sahip olduğunu gösteriyor. Tanrı'nın yüreklerimize ekmiş olduğu bir bilgi.

İkimizin de Tanrı'nın karşısında saf bir yüreğe sahip olmamız gerektiğini açıkça fark etmiş olmamız, büyük olasılıkla buna bağlıdır ve bu benim için çok önemli olan bir gerçektir. Bunun çok özel bir anlamı var, çünkü İsa bir keresinde sadece yürekleri temiz olanların Tanrı'yı göreceklerini söylemişti (Matta 5:8). İsa temiz yüreğin cennete giriş bileti gibi olduğunu söylemekten başka bir şeyi kastetmiş olamaz.

Bu bana şu sözü hatırlatıyor:

“Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. Sizi çağıran Tanrı kutsal olduğuna göre, siz de her davranışınızda kutsal olun.” (1. Petrus 1:14,15)

“Herkesle barış içinde yaşamaya, kutsal olmaya gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rab'bi göremeyecek.” (İbraniler 12:14)

Eminim ikimiz de temiz – yani *saf* – bir yüreğimiz olmadığının farkındayız. Düşüncelerimiz ve eylemlerimiz çoğunlukla kutsal *değil*. Farklı inançlara sahip olsak da yüreğimizin derinliklerinde bunların farkında olduğumuzu düşünüyorum.

Ailemizden ya da yakın arkadaşlarımız arasından birisi öldüğünde ya da bir ölü gördüğümüzde veya bir ölünün bedenine dokunduğumuzda doğuştan sahip olduğumuz ölüm korkusunu hissederiz; ya da belki de daha çok ölümden sonra gelecek olan şeyden korkarız. Her türlü eğlencesi ile “iyi bir hayatın keyfini” çıkarabiliriz, ama sadece sonsuzluk ve Tanrı hakkındaki her türlü düşüncüyü bastırdığımız sürece. Ancak ölümden kaçınamayacağımız gerçeği eninde sonunda bastırdığımız duyguları su yüzüne çıkarır ve Kutsal Kitap'ta yazdığı gibi hepimiz bunun farkındayızdır:

“Bir kez ölmek, sonra da yargılanmak nasıl insanların kaderiyse...” (İbraniler 9:27)

Sonuçta bütün insanlar “aynı gemidedir”, çünkü hepsi Tanrı’ya karşı ister düşüncede, ister sözle, isterse davranışlarıyla günah işlemiştir.

Bu bağlamda her dinde arınma anlamına gelen dini uygulamaların olması ilginç değil mi? Bunlar aslında bir simgeden başka bir şey değiller ve açıkçası kendiliklerinden hiçbir şeyi etkilemiyorlar. Bu tür ritüellerle vücudumuzu dışarıdan temizleyebilirsek de suyun günahı asla temizleyemeyeceğinin ve bu şekilde temiz bir yüreğe sahip olamayacağımızın çok iyi farkındayız.

Bir keresinde İsa yemekten önce el yıkama ritüeli kendisine hatırlatıldığında dikkate değer bir açıklama yapmıştı:

“Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da helaya atıldığını bilmiyor musunuz? Ne var ki ağızdan çıkan, yürekten kaynaklanır. İnsanı kirleten de budur. Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan yere tanıklık ve iftira hep yürekten kaynaklanır.” (Matta 15:17-19)

Dini ritüeller, bize temizlenmemiz gerektiğini hatırlatan bir uygulamadan başka bir şey değildir. Çünkü temiz *olmadığımızı* biliriz.

Davud peygamber bir mezmurunda, son derece çirkin bir günah işledikten sonra yüreğinin özlemini çok güzel bir şekilde dile getirmişti:

“Tümüyle yıka beni suçumdan, arıt beni günahımdan. Çünkü biliyorum isyanlarımı, günahım sürekli karşımda. Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim, senin gözünde kötü olanı yaptım. Öyle ki, konuşurken haklı, yargılarken adil olasın... Bakma günahlarıma, sil bütün suçlarımı. Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat, yeniden kararlı bir ruh var et içimde.” (Mezmun 51:2-4 ve 9-10)

Bu itiraf yüreğimize dokunuyor, değil mi? Ama başka birçok konuda aynı fikirde değilizdir. Ruhsal içerikli konuşmalarda kendi inancımıza göre tartışmamız doğaldır. Birisi haklı olarak inançların yalanlardan çok gerçeklerin düşmanı olduğunu söylemiş. Bizim inanç dediğimiz şeyler, gerçekte bir fikirden biraz daha fazlasıdır. Bu temelde yapılan tartışmalar sonu başından bilinen boş konuşmalardır: Herkes konuşur, ama kimse dinlemek istemez.

Ben sana, iddialı konularla dürüstçe yüzleşerek cevabı bulmayı öneriyorum; ama birlikte gerçeği bulma kararlılığı ile. Her şeyden önce bu konu, sonsuzluğu ilgilendiren ve belirleyen bir konudur! Olgun olalım ve saçma iddiaların ötesine geçelim. Birbirimiz için ortak bir endişeyle konuşalım, tartışmayı kazanmak için değil. Sonsuz olan tek gerçek Tanrı’dır ve O’nu izlediğimizden emin olalım. İkimizden birinin yoldan sapması riskini göze almak istemeyiz!

Şimdi birbirimizi daha iyi tanıdığımız için eminim birlikte şefkatle, anlayışla ve düşünerek verilmiş bir yargıyla bizi bu dünyada her şeyden daha fazla ilgilendiren şeyi bulacağız.

Saygılarımla

Theophilus

II. Tanrı'nın vahyi hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Senin bana içtenlikle bir cevap yazacağını biliyordum. Teşekkür ederim.

Duyularını anlıyorum ve bir an bile içtenliğinden şüpheye düşmedim. Tanrı ya da Tanrı'yla olan ilişkimiz hakkında yaptığımız her konuşmanın temelinde içtenlik olmalı. Ne var ki iddialarımız tespit edilmiş gerçeklerle de uyum sağlamalı. Kendimize şu soruyu sormak zorundayız: *İçtenlikle inandığım şey gerçekten de doğru mu?* Bir anne, suç işlemiş olan oğlunun masumiyetine içtenlikle inanabilir. Ama annesi oğlunun masumiyetine inanıyor diye bu çocuk masum mudur? Doğrunun ne olduğu, inancımızın içtenliğiyle belirlenemez, kanıtların incelenmesiyle belirlenebilir. İçtenlik, yanlış doğru yapamaz.

O halde önemli olan böyle bir içtenliğe sahip olmak değil, içtenliğimizin amacıdır. Bu nedenle, içtenliğini takdir ettiğim için, senin gerçek olarak kabul ettiğin şeylerin bir kısmının doğruluğunu sorgulamamı anlayışla karşılamamı isterim. Lütfen açıklamama izin ver.

Kutsal Kitap'ın günümüzdeki versiyonunun güvenilirliği hakkında çok ciddi kuşkuların olduğunu belirtmişsin. Kuşkuların olabileceğini tahmin etmiş olmama rağmen şaşırđım! Kuşkularına cevap vermeme izin ver lütfen. Her şeyden önce ispatlanmış gerçekler ile senin kullandığın gibi ifadeler arasında bir ayırım yapmak zorunda olacağım. İslamiyet'in asla izin vermeyeceği şey Hristiyanlık için de geçerlidir. Son iki yüzyıldır birçoğu teolog olan Kutsal Kitap eleştirilenleri, sık sık abartılı yorumlamalara dayanan eleştirilerini masaya yatırma ve yayma özgürlüğüne sahiplerdi. Bunlar Kutsal Kitap'ı yorumlarken kendi kişisel inanç ve görüşlerini yansıtıyorlardı.

Oysa ki Kutsal Kitap ve Kuran gibi kitapların tanrısal kökenli olduğuna inanılır. Rastgele yorumlanamazlar ve kişisel görüşlerle değerlendirilemezler. İslamiyet her zaman Kuran'ın eleştirel olarak incelenmesine karşı olmuştur. Daha eski ve daha kapsamlı bir kitaba sahip olan Hristiyanlar sadece eski el yazmalarını bir madde olarak muhafaza etmek konusunda değil, ama aynı zamanda tek başına bir anlam ifade etmeyen kelimeleri, deyimleri ve ifadeleri muhafaza etme konusunda da her zaman çok dikkatliydi.

Tekstoloji (ya da metinsel eleştiri) olarak bilinen bilim dalı, orijinal bir belgenin tam metnini belirlemek ve bu el yazmalarının elle yazılarak çoğaltıldığı yüzyıllar boyunca farkında olmadan metinlere girmiş olabilecek bozulmaları ya da elle çoğaltma hatalarını inceleyerek tespit etmek için kurulmuştur.

Bundan iki bin yıl sonra bir lengüistin (dil bilimcinin) bir kişinin arkadaşına yazdığı bir mektubu bulduğunu ve mektupta şöyle yazdığını düşün: "Amcam çok güvendiği iş ortağının kazığını yiyince akli başına geldi. Babam onun süttten ağzı yandığı için yoğurdu üfleterek yiyeceğini söylüyor. İş ortağı ise hiç yüzü kızarmadan amcamın pıreyi deve yaptığını iddia ediyor. Açıkça belli ki amcam kaybettiği parasını ancak kırmızı cuma günü alabilecek." İki bin yıl sonra bu mektubu doğru anlamak için sözlük bile yardımcı olamazdı.

Ayrıca kelimelerin anlamları zamanla tamamen değişebilir. Örneğin Köktürkçe'de "tütün" sözcüğü aslında "duman" anlamına gelirdi. Bugün ise tütün dendiğinde akla sadece tütün bitkisi gelmektedir. Bazı kelimeler de zamanla ölürler. Bugün ne anlama geldikleri bilinmez. Örneğin Mezmurlarda Davud peygamberin kullandığı İbranice "sela" kelimesi gibi.

Mezmurlar aynı zamanda şarkı gibi okunduğu için bunun bir müzik terimi olduğu tahmin ediliyor.

Fakat son iki yüzyıl boyunca diğer din bilginleri (liberal din bilginleri) Kutsal Kitap'ı "yeniden yorumlamaya" çalışmışlardır. "Tarihsel eleştiri yöntemi" denen bu yöntemin doğası daha başkadır. "Eğer bunu şuraya koysaydım" diye düşünmek yoluyla bir metni "düzeltmeye" çalışır. Mesela Kutsal Kitap'ta İbraniler'in Kızıldeniz'i ayakları kuru bir zemine basarak geçtikleri, ya da İsa'nın bir bakireden doğduğu, gölün üstünde yürüdüğü ve ölüleri dirilttiği yazar. Sırf bunlar (insanlar için) imkânsız olduğu için böyle metinlerin mitolojik hikâyeler gibi değerlendirilmesi gerektiği ileri sürülür. Kutsal Kitap'ta doğaüstü sayılabilecek ne görürlerse değişik yollarla bunları sansürlenmeye çalıştılar.

İnsanların eğilimlerini dikkate alırsak böyle bir eleştirinin Tanrı korkusunu yok edeceğinin ve bugünün "Batı dünyasında" ruhsal çürümeye katkıda bulunacağına beklenmesi gerekirdi. Bilerek ya da bilmeyerek bu eleştiriler, Tanrı'nın ne yaptığını ve ne yapamayacağını şart koşarak ve değerlendirerek bu kişilerin sınırlı akıllarını sınırsız Tanrı'nın üzerinde yargıç yapmıştır. Bu da tanrısal bir kitabın ve yazarının insan yorumunun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. İnanılmaz bir şey! Tanrı yarattıkları tarafından eleştirildi ve sözlü olarak sınırsız vasıflarından arındırıldı. İnsanlar medya tarafından cesaretlendirilerek bunu, kendi adaletlerine ve kendi zevklerine göre yaşamaları için bir izin belgesi olarak gördüler. Şimdi "Batı" dünyasındaki insanların büyük çoğunluğu Tanrısız bir yaşam sürüyorlar. Buna laik hümanizm diyoruz. En azından şimdi Avrupa'yı, Amerika'yı ya da başka ülkeleri "Hristiyan ülke" diye adlandırma hatasına düşmemen gerektiğini öğrendin. Onlar Hristiyan ülkeler değiller! Ama onlar içinde Afrika'da, Asya'da ve Avustralya'da olduğu gibi Tanrı'ya bağlı insanlar var. Sadece onlar Kurtarıcılarının adıyla anılmayı hak ediyorlar: Hristiyan (= Mesih İnanlısı).

Kutsal Kitap'a geri dönelim: Ara sıra yapılan çoğaltma hatalarını bildiğimiz için Tanrı'nın Sözü'nün anlamını ya da mesajını etkileyecek ya da çarpıtacak hiçbir yol olmadığından emin olabiliriz. Aslında üç bin yıl boyunca elle çoğaltılmış olan Kutsal Kitap el yazmalarının böyle dikkate değer bir şekilde korunmuş olmalarını mucize olarak değerlendiriyoruz.

Müslümanların *metinsel eleştiri* (*tekstoloji*) kendi kutsal kitapları için uygulamayı reddederken, Müjdenin çarpıtıldığını duyuran liberal görüşleri kullanmalarını şaşkınlıkla karşılıyoruz. Kuran Kutsal Kitap'tan çok daha geç tarihte yazılmış olmasına rağmen, en az Kutsal Kitap'ınki kadar karmaşık sorunlarla karşı karşıya olduğu gerçeğini tamamiyle görmezden geliyorlar. Bu ifadenin üzerinde yaratacağı etkinin farkındayım ama bu ifade Kutsal Kitap'la ilgili olarak birçok İslami ifadenin bize karşı yaptığından daha saldırganca olamaz. Kısacası oyunu aynı kurallarla oynamayı öneriyorum. Kutsal Kitap'ın bozulduğunu duyuran Müslüman bilim adamları da Tabari (İ.S. 855), Buhari (İ.S. 870) ve Gazali (İ.S. 1111) gibi en seçkin İslam âlimlerinin Grekçe Müjdenin metninin doğruluğunu kabul ettiklerini gözden kaçırıyorlar.

Deyin ki: "Biz Allah'a inanırız; ve bize indirilene ve İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve onların soyundan gelenlere indirilene; ve Musa'ya, İsa'ya ve Rableri tarafından (diğer) tüm peygamberlere tevdi edilmiş olana (inanırız); **onların arasında hiçbir ayırım yapmayız.** Ve biz O'na teslim olanlarız." (Bakara 2:136)

"Şüphesiz Tevrat'ı biz indirdik. İçinde bir hidayet, bir nur vardır... Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kafirlerin ta kendileridir.... O peygamberlerin izleri üzere Meryemoğlu İsa'yı, önündeki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak gönderdik. Ona, içerisinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için doğru yola iletici ve bir öğüt olarak İncil'i verdik. **İncil ehli Allah'ın onda indirdiği ile hükmetsin. Allah'ın indirdiği ile**

hükmetmeyenler fasıkların ta kendileridir. Aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Onların keyiflerine uyma." (Maide 5:44,46,47,49).

"...deyin ki: "Bize indirilene de, size indirilene de iman ettik. Bizim ilâhımız da, sizin ilâhınız da birdir ve biz O'na teslim olmuşuzdur." (Ankebut 29:46)

Bu ayetlerin de açıkça gösterdiği gibi, Kuran'ın yazıldığı zamanda Kutsal Kitap'ın bozulmuş olduğuna ya da güvenilir olmadığına dair herhangi bir ima yoktur. Böylesi uydurma veya yalan bilgiyi yayan bir kişi sadece Kuran'la çelişmekle kalmaz, şunun gibi bir soruya da cevap bulmak zorunda kalır: Kutsal Kitap'ı KİM değiştirdi ya da bozdu? Kutsal Kitap NE ZAMAN bozuldu? Elimizdeki Kutsal Kitap'ın bozulmuş olduğunu gösteren orijinal metin ya da kanıt NEREDE? Şimdiye kadar bunun gibi sorulara verilmiş bir cevap duymadım.

Eğer Kutsal Kitap Muhammed'in zamanında ya da ondan önce tahrif edilmiş olsaydı, Kuran Kutsal Kitap'ın Tanrı Sözü olduğunu yazmazdı. Eğer Kutsal Kitap'ın daha sonra değiştirilmiş olduğunu söylerseniz, Muhammed'den yüzyıllar öncesinden bugüne kadar gelmiş el yazmaları, Kutsal Kitap'ta hiçbir değişiklik yapılmamış olduğuna dair bolca kanıt sunarlar. Ayrıca yukarıda Kuran'dan yazdığımız ayetler Kutsal Kitap'ın Tanrı Sözü olduğunu yazıyor. Buna, Kuran'da "Allah'ın sözlerini değiştirecek hiçbir kimse yoktur" diye yazdığını da eklemeliyiz (6:34 ve 10:64 ayetleri).

Kutsal Kitap'ı eleştiren Müslüman eleştirmenlerin bu aldatmacayla ne elde etmeye çalıştıklarını kendimize sormalıyız.

Bazı Müslümanlar Kuran'da Kutsal Kitap'ın tahrif edildiğinin yazdığı sonucuna varırlar.

Ey Kitap Ehli! Niçin hakkı bâtil ile karıştırıyorsunuz? Ve siz bildiğiniz halde hakkı niçin gizliyorsunuz? (Al-i İmran 3:71)

Ve muhakkak ki onlardan (Ehli Kitap'tan) bir grup mutlaka, onu (okuduklarını) kitaptan zannetmeniz için kitabı okurken dillerini eğip bükerler oysa o kitaptan değildir. O, Allah'ın katından olmadığı halde: "O, Allah'ın katındandır." derler. Ve onlar Allah'a karşı bilerek yalan söylüyorlar. (Al-i İmran 3:78)

Bu ayetlerde Medineli Yahudilerin, kontektsten de anlaşılacağı gibi, Kutsal Kitap'ı kalemleriyle değil, *dilleriyle çarpıttıklarından* başka bir şey yazmaz. Yoksa Kuran'da Kutsal Kitap'ın içeriği hakkında kitap ehli olan Yahudilere ve Hristiyanlara sorulması gerektiği yazmazdı.

"Bilmiyorsanız kitap ehli olanlara sorun." (Enbiya 21:7)

Tarih, arkeoloji ve Kuran bunu reddettiği halde bu kadar Müslümanın neden Kutsal Kitap'ın tahrif edildiğine inandıklarını sorabiliriz. Bunun cevabının oldukça merak uyandırıcı olduğu kesindir.

İbn Hazm (ölümü İ.S. 1064) bir süreliğine Endülüs'te halifenin vezirliğini yapmıştı. Kuran'ı okurken İsa'nın, kendisinden sonra gelecek olan ve ismi Ahmed olabilecek (Sure 61:6) bir takipçisinden bahsettiği ayetle karşılaştı. Bu Arapça ismin anlamı Muhammed isminin anlamına benzer. "Onlar, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı buldukları Resûle (mesela Muhammed'e), o ümmî peygambere uyan kimselerdir." (Araf suresi 7:157). Böylece Muhammed hakkında ipuçları bulmak için Kutsal Kitap'ı okudu. Ancak bulduğu şey, tanrısal kökenli olduğunu iddia eden bu iki kitap arasındaki bir yığın zıtlıktı. İbn Hazm'ın karşılaştığı sorunu görebiliyordur. Kutsal Kitap ve Kuran'ın her ikisi de Tanrı'nın Sözü olduğunu iddia ediyor, ama ikisi de birbiriyle çelişiyor.

İbn Hazım Kuran'ın doğruluğunu sorgulayacak bir karar almadı. Bunun yerine, Kutsal Kitap, Kuran'la uyuşmak zorunda olduğu ve Muhammed onu çok yüceltecek şekilde konuştuğu için var olan Kutsal Kitap metninin Yahudiler ve Hristiyanlar tarafından değiştirilmiş olması gerektiğini düşündü. Bu varsayım, onun Kuran'a duyduğu derin sevgiyi gösteriyor, ama tarihi gerçeklere dayanmıyor.

O zamandan beri Müslümanlar Kutsal Kitap'ın doğruluğunu sorguladılar. İddiaları sadece Kuran'la çelişmez, Kutsal Kitap'ın doğru olduğunu destekleyen, zamanla sağlamlığı artan tarihi ve arkeolojik savlarla da çelişir. Ayrıca neden birisi Tanrı'nın Sözü'nü değiştirme girişiminde bulunsun?

Belki bu mektup Müslümanların çoğunun biliyor gibi göründükleri şeye kısa bir bakış atmana yardım eder. Kutsal Kitap'ın, imanlarını gerçekten yaşayan Hristiyanların yaşamlarında ve yüreklerinde çok özel bir yeri vardır. Onlar için Kutsal Kitap Tanrı'nın bir sevgi mektubudur.

Anlıyorum ki inançlı bir Müslümansın. Bu nedenle buraya yazdıklarım seni incitmiş olabilir. Seni temin ederim ki senin en derin imanının ve sadakatinin kaynağı hakkında olumsuz gibi görünen şeyler yazmam benim için aynı derecede acı verici. Ama eminim ki, gerçek Tanrı'ya inanma ve ibadet etme isteğimiz, birlikte yaptığımız bu yolculuktaki gerilimin ve hatta incinmenin üstesinden gelmemizi sağlayacak. Umarım bundan sonraki mektubum bu kadar olumsuz ve teknik olmaz.

Dilerim bu mektup eline ulaştığında seni sağlıklı ve iyi bulur. Lütfen yakın zamanda bana yaz!

En içten sevgilerimle

Theophilus

III. Tanrı'nın gerçeği hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Samimi mektubun için teşekkür ederim. İsa peygamberi nasıl gördüğünü anlattığın için de teşekkür ederim. Benim ülkemde İsa'nın adı Jesus'tur, ama ismin değişmesi hiç kimseyi başka bir insan yapmaz. Önemli olan, ismin arkasındaki *kişidir*. Kuran'da tanımlandığı şekliyle İsa peygamberin ve Kutsal Kitap'taki İsa'nın bambaşka *kişiler* oldukları son derece açıktır. Yine de aynı kişi hakkında konuşuyoruz!

İlk önce Kutsal Yazıların tanrısal kaynaklı olduğundan emin olmamızı sağlayacak kanıtlara bakmamızı öneriyorum. Her ikimiz de kendi inandığımız kutsal kitabın Tanrı tarafından esinlendiğinde, bu nedenle Tanrı'nın vahyi olduğunda ısrar ediyoruz. Ama senin inandığın kitapla benim inandığım kitap çok önemli konularda birbirlerinden ayrıldıkları için her ikisi de aynı kaynaktan gelmiş olamaz. Sen de aynı fikirdesindir. Örneğin İsa'nın çarmıha gerilmesi ve ölmesi olayına bak. Bu olay Kutsal Kitap'ta açıkça ve bol miktarda anlatılmıştır. Oysa bu, Kuran tarafından ve sonuçta İslamiyet tarafından reddedilir. Mantığımız bize bu bakış açılarından birinin muhtemelen doğru olmadığını söyler. Bu çok hassas bir ifadedir ve ben öyle olmasını istemesem de öfke ya da incinme duyguları uyandırabilir. Bu nedenle bu konuya açık, "sakin" ve eleştirel bir mantıkla yaklaşmanı isterim. Şimdi sana muhtemelen yabancı olduğun şeylerden bahsedeceğim.

Bir kişi bir kitabın Tanrı tarafından vahyedildiğinden nasıl emin olabilir? Belki de bu kitap etrafındaki insanların eylemlerini ve düşüncelerini düzeltmek isteyen iyi niyetli bir kişi tarafından yüzlerce ve hatta binlerce yıl önce yazılmıştı. Buddha ve Konfüçyüs gibi mesela.

Şimdi diyebilirsin ki, din inanç meselesidir, mantık meselesi değildir. Mantığın inançla bir ilgisi var mıdır? Yüreğin akılla bir ilgisi var mıdır?

Şimdi kendimize Tanrı'ya ve vahiylerine inanmanın yürekle alınan bir karar olup olmadığını sormalıyız. İnanç, duygularımızla mı oluşur yoksa aklımızla mı? Kutsal Kitap bizi Tanrı'yı yarım yürekle değil, bütün *yüreğimizle* izlememiz konusunda tekrar tekrar uyarır. Ama Tanrı bize *akıl* ve doğruyu yanlıştan ayırmamız için de hisler vermiştir. Şimdi daha önce sormuş olduğumuz soruyu düşünelim: İsa bizim günahlarımızı ödemek için kurban olarak çarmıha gerildi mi, yoksa gerilmedi mi? Eğer inancının nesnesi yanlışsa, inancın da yanlıştır! Bir şeye inanmadan önce doğrunun ne olduğunu belirlemeliyiz. Ve bunu yapmak çok zordur. Çok sayıda insan anne-babasının ve içinde buldukları toplumun kendilerinden inanmalarını istedikleri şeylere hiç sorgulamadan inanıyorlar. Özetlersek: Gerçeği keşfetmek ve (Tanrı hakkındaki) gerçeğin ne ve nerede olduğundan emin olmak, sonra bu Tanrı'ya ve O'nun Sözüne bütün yüreğimizle iman etmek için aklımızı kullanmalıyız.

Açıklamama izin ver: Ben Tanrı ve O'nun Sözü hakkındaki gerçeği Kutsal Kitap'ta buldum, çünkü Kutsal Kitap, yazarının Tanrı olduğunu inkâr edemeyeceğimiz bir damga taşır. Burada, olacağı önceden kesinlikle bilinmeyen olaylardan bahsediyorum. Bunlar gerçekleşmeden yüzlerce yıl önce Kutsal Kitap'taki peygamberler tarafından önceden söylenmişlerdi. Bizler aslında peygamberlikleri gerçekleşmeyen bir peygambere inanılmayacağına ya da güvenilmeyeceğine dair tekrar tekrar açıkça bilgilendiriliriz.

“Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?” diye düşünebilirsiniz. Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın.” (Yasanın Tekrarı 18:21-22)

“Gerçek şu ki, Egemen RAB kulu peygamberlere Sırrını açmadıkça bir şey yapmaz.” (Amos 3:7)

Ve Yeşaya aracılığıyla Tanrı şöyle dedi:

“Bunları size çok önceden bildirdim, Olmadan önce duyurdum. Yoksa, «Bunları yapan putlarımızdır, Olmalarını buyuran Oyma ve dökme putlarımızdır» derdiniz.” (Yeşaya 48:5)

“... sahte peygamberlerin belirtilerini boşa çıkararak ... kulunun sözlerini yerine getiren, ulaklarının peygamberlik sözlerini gerçekleştiren ... RAB benim.” (Yeşaya 44:24)

Dikkatli bir Kutsal Kitap okuyucusu peygamberliklerin üç temel konusunu belirleyebilir. Birincisi Yahudilerin bugüne kadar olan eşsiz tarihini önceden söyler. Diğer dünyanın sonuyla ilgili dramatik ayrıntıları betimler ve üçüncüsü de İsa Mesih'in yaşamını yine birçok ayrıntısıyla önceden haber verir. Peygamberler ayrıca çok çarpıcı betimlemelerle İsa'nın çekeceği acıları, çarmıhtaki ölümünü ve ölümden dirilişini önceden söylediler. Eğer bunlar gerçekleşmemiş olsaydı bu peygamberlikleri ve onların tanrısallığını sorgulamak için bir nedenimiz olurdu. Tabii dünyanın sonunu anlatanlar hariç, diğer peygamberliklerin hepsi gerçekleşti. Bu bize Kutsal Kitap'ın mesajına inanmamız için güven veriyor; çünkü hiçbir insan bu tarihi olayları önceden bilemezdi. Sadece Tanrı bilebilir ve önceden bunları vahyede bilirdi. İncil'in her yerinde “yazılmış olduğu gibi” ya da “peygamberin söylediği gibi” şeklinde sözlere rastladığımız için buna hiç şaşırmayız. İncil'de İsa hakkında şunları okuruz:

“Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim: **Kutsal Yazılar uyarınca** Mesih günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve **Kutsal Yazılar uyarınca** üçüncü gün ölümden dirildi. Kefas'a, sonra Onikiler'e görüldü. Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe aynı anda görüldü. Bunların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere, son olarak zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da görüldü.” (1. Korintliler 15:3-8)

“**Kutsal Yazılar uyarınca**” sözü, bildirilen olaylar gerçekleşmeden yüzyıllar önce yaşamış olan peygamberler tarafından yazılmış şeylere gönderme yapar. Mektubum çok uzadı. O nedenle bunlara kendinin de bakma fırsatını bulacağını umarak sadece en önemli metinlere değinebilirim.

Aşağıdaki peygamberlikler İsa'nın geleceği yeri ve zamanı (Mika 5:2, Daniel 9:24 [bu pasajın anlaşılması için tanıtıcı bilgiye ihtiyaç vardır]), bir bakireden doğacağını (Yeşaya 7:14) ve isminin ne olacağını (Yeşaya 63:8 [İbranice'de *Yeşua* Kurtarıcı demektir; İsa yeryüzündeyken ismi buydu, bu isim Türkçe'ye “İsa” şeklinde değişerek girmiştir]) bildirdiler. Ayrıca O'nun tanrısallığı da önceden bildirilmişti (Yeşaya 7:14 ve 9:6 [*İmanuel*, Tanrı bizimle anlamına gelir]). Şimdi O'nun çarmıha gerilmesini ve ölümünü önceden bildiren peygamberliklere bakalım. Davud peygamber İsa'dan yaklaşık 1000 yıl önce O'nun hakkında şunları yazmıştır:

Köpekler kuşatıyor beni, kötüler sürüsü çevremi sarıyor, **ellerimi, ayaklarımı deliyorlar**. Bütün kemiklerimi sayar oldum, gözlerini dikmiş, bana bakıyorlar. Giysilerimi aralarında paylaşıyor, elbisem için kura çekiyorlar. (Mezmur 22:16-18)

Yeşaya peygamber İsa'dan yaklaşık 750 yıl önce şunları yazmıştır:

İnsanlarca hor görüldü, yapayalnız bırakıldı. Acılar adamıydı, hastalığı yakından tanıdı. İnsanların yüz çevirdiği biri gibi hor görüldü, ona değer vermedik. Aslında hastalıklarımızı o üstlendi, acılarımızı o yükledi. Bizse Tanrı tarafından cezalandırıldığını, vurulup ezildiğini sandık. Oysa, **bizim isyanlarımız yüzünden onun bedeni deşildi**, bizim suçlarımız yüzünden o eziyet çekti. **Esenliğimiz için gerekli olan ceza ona verildi**. Bizler onun yaralarıyla şifa bulduk. Hepimiz koyun gibi yoldan sapmıştık, her birimiz kendi yoluna döndü. Yine de **RAB hepimizin cezasını ona yükledi**. O baskı görüp eziyet çektiyse de ağzını açmadı. Kesime götürülen kuzu gibi, kırıkcıların önünde sessizce duran koyun gibi açmadı ağzını. **Acımasızca yargılanıp ölüme götürüldü**. Halkımın isyanı ve hak ettiği ceza yüzünden yaşayanlar diyarından atıldı. Onun kuşağından bunu düşünen oldu mu? Şiddete başvurmadiğı, ağzından hileli söz çıkmadiğı halde, ona kötülerin yanında bir mezar verildi, ama **öldüğünde** zenginın yanındaydı. Ne var ki, RAB onun ezilmesini uygun gördü, acı çekmesini istedi. Canını suç sunusu olarak sunarsa soyundan gelenleri görecekle ve günleri uzayacak. RAB'bin istemi onun aracılığıyla gerçekleşecek. Canını feda ettiği için gördükleriyle hoşnut olacak. RAB'bin doğru kulu, kendisini kabul eden birçoklarını aklayacak. Çünkü onların suçlarını o üstlendi. Bundan dolayı ona ünlüler arasında bir pay vereceğim, ganımeti güçlülerle paylaşacak. **Çünkü canını feda etti**, başkaldıranlarla bir sayıldı. **Pek çoklarının günahını o üzerine aldı, Başkaldıranlar için de yalvardı**. (Yeşaya 53:3-12)

Dürüst bir insan, İsa'nın çarmıha gerilmesiyle ilgili gerçeğe dair böylesi kanıtları görmezlikten gelebilir, bundan kaçabilir ya da bunlara başka anlamlar verebilir mi?!

Bu gerçeği daha da güçlendirmek için Kutsal Kitap'ta birçok tanığın açıklamaları yazılıdır; bunlar gerçek olmasalardı o zamanın insanları tarafından kesinlikle reddedilirlerdi:

Ey İsraililer, şu sözleri dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. Tanrı'nın belirlenmiş amacı ve öngörüsü uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle **çarmıha çivileyip öldürdünüz**. Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nu diriltti. Çünkü O'nun ölüme tutsak kalması olanaksızdı. (Elçilerin işleri 2:22-24)

İsa çarmıha gerilmeseydi ya da öldürülmeseydi, Yahudiler ne yaparlardı? Yukarıdaki gibi topluma hitaben yapılan açıklamaları şiddetle reddederlerdi. Ama kimse bunu soruşturmadı bile, çünkü hepsi ne olduğunu biliyordu. Yahudiler İsa'nın Mesih olduğu iddiasına karşı oldukları için O'nun çarmıhtaki ölümünü asla inkâr etmediler. Bunun gerçekten yaşandığını biliyorlardı, çünkü olanlara onlar da tanık oldular.

İncil'deki çarmıhla ilgili haberin gerçekliğini desteklemek için bundan daha dikkate değer bir kanıt olabilir mi? Güçlü fatihlerin ve savaşların kroniğini yazan Romalılar için Yahudiye gibi ücra bir köşede yaşamış olan İsa'nın yaşamının hiçbir önemi olmadığını farkındayız. Yine de ilk Hristiyanların ateşli bir karşıtı olan, Romalıların en ünlü tarihçisi Cornelius Tacitus *inter alia* adlı eserinde şunları yazmıştır:

“Hristiyan adı, savcı Pilatus'un yönetimi altında çarmıha gerilmiş olan Christ'ten (Mesih) türetilmiştir.” (Kronik 15.44)

Flavius Josephus, Yerusolim için Romalılara karşı son savaşta çarpışan Yahudi bir generaldi (İ.S. 70). Tutuklanıp hapse atılınca Romalılara İsrail'in tarihini yazdı. İsa'dan sadece birkaç yıl sonra yaşamıştı ve şunları yazmıştı:

“İsa adında bilge bir adamın yaşadığı bir zaman vardı; tabii onu adam olarak adlandırmak yasalsa, çünkü o harika işler yapmıştı ve gerçeği sevinçle kabul eden insanların öğretmeniydi. Hem Yahudilerden hem de başka uluslardan birçok kişiyi kendine çekmişti. O Mesih'ti. Pilatus onu içimizdeki yöneticilerin önerisiyle çarmıh cezasına çarptırdığında onu sevenler onu terk etmediler, çünkü o bu kişilere üçüncü gün canlı olarak görüldü; tıpkı peygamberlerin onunla ilgili bu şeyleri ve on bin harika şeyi önceden bildirdikleri gibi.” (Yahudi Antik Tarihi)

Böylesine önemli olan bu ifadenin yazılmasının bir nedeni olmalı. Bu neden, hiç şüphesiz Tanrı'nın gelecek nesilleri düşünerek, mesajının gerçek olduğunu doğrulamak için bu yolu seçmiş olmasıdır. Çünkü sonraki nesiller, tıpkı bizim gibi, Tanrı'nın vahyettiği şeylere inanmak için bazı somut kanıt ve ifadelere bağımlıdır.

Bütün bunları neden yazıyorum? Neden aramızdaki uyumu ve barışı bozma riskini göze alıyorum? Umarım senin benim için önemli olduğunu fark etmişsindir! Muhtemelen şimdiye kadar inancımızın güvenilirliğini ve gerçekliğini kanıtlamamız gerektiğine dikkat etmemiştin. Az önce belirttiğim gibi dünyadaki insanların büyük bir çoğunluğu, inandıkları her şeyin iyi olduğuna ve doğru yolu izlediklerine dair *samimi* bir inançla kendi dinlerini uygularlar. Belki pek çok insan Hitler ve Stalin'in dünyayı daha iyi yapmak için çabalayan iyi insanlar olduklarına *samimiyetle* inanmıştı. Bu iki diktatör sadece barış içinde yaşamak isteyen 150 milyondan daha fazla insanın trajik ve kötü şekilde ölümünden sorumluydular.

Sen Kutsal Kitap'ın doğruluğuna dair bazı itirazlarda bulunmuşsun. Eğer aynı görüşe sahip olan kişiler tarafından etkilenmemiş olsaydın, bu itirazların da olmayacaktı. İşte ben şimdi seni sonsuzluğu nerede geçireceğini belirleyecek olan temelleri sınamaya davet ediyorum.

Bu mektubu Tanrı'ya olan inancını sarsmak için değil, onu artırmak ve düzeltmek için yazdığımı anlamalısın. Bu da dikkatli bir inceleme gerektirir.

Geçen gün karım ve ben birini hastanede ziyaret etmek istedik. Bir akrabamız yolu tarif etti. Çok küçük bir hata hariç her şey çok iyi açıklanmıştı. Bir yerde sağa dönmemiz gerektiği halde sola dönmemiz söylenmişti. Rotamızı şehir planında kontrol edince hatanın farkına vardım. Eğer kontrol etmeseydim, hedefimize ulaşamayacaktık. Bazen böyle hatalar çok önemli değildir, ama söz konusu olan senin ve benim sonsuzluğumuzsa, çok önemlidir.

Saygılarımla

Theophilus

IV. Kuran hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Son mektubuma yazdığın cevabın benim için ne kadar değerli olduğunu sana mutlaka söylemeliyim. İnançlarımız ve onların temelleri arasındaki farklılığa rağmen arkadaşlığımızın böyle duygusal konularda tartışmak için yeterince sağlam olması çok güzel. Böyle ruhsal konulara makul şekilde yaklaşmak konusunda benimle aynı fikirde olmana sevindim. Bu yaklaşımın sayesinde tarihi kaynakların ve tanıkların da bildirdiği, önceden söylenmiş peygamberliklerin gerçekleştiğini gösteren, Mesih'in gerçeğini anlayacaksın.

Zengin bir duygusal yaşantımızın olması iyi bir şey olsa da ruhsal konulardaki konuşmalarımız sadece duygular tarafından yönetilmemeli. Gerçekleri gözden kaçırmamalıyız. Ama bu aynı zamanda acı verici de olabilir. Bu nedenle Kutsal Kitap'ta gerçeği sevgiyle söylememiz gerektiği yazar (Efesliler 4:15). Birisi çok haklı olarak, gerçek olmadan sevginin aşırı duygusallık olduğunu, sevgisizce söylenen gerçeğin ise acımasızca olabileceğini söylemiş. Duyguların gerçekler üzerine inşa edilmesi gerekir, ama gerçeğe sevgi de eşlik etmelidir. Bu ikisi birbirine aittir.

Mektubunda, Kuran'ın şimdiki haliyle cennetteki asıl Kuran ile eş olduğunu yazarak neredeyse bütün Müslümanların bakış açısını yansıtmışsın. Pek çok İslam âliminin bildiği ve kabul ettiği gibi ilk halifelerin zamanındaki gelenek (hadisler) bu varsayımı desteklemez.

Eğer seni doğru anladıysam, gerçekleşmiş peygamberliklerden başka kanıtlar da tanrısal vahyi aynı derecede doğrulamalıdır. İlk önce Kuran'ın olağanüstü edebi kalite ve içeriğine dikkat çekiyorsun. Ayrıca birçok Müslümanın Kuran'ı ezberden okuyabilmesinin mucizevi bir olay olduğunu ve bunun da Kuran'ın tanrısal kaynaklı olmasının altını çizdiğini iddia ediyorsun. Üçüncüsü Kuran'ın kesinlikle tahrif edilmediğini ve her ayrıntısının Muhammed'in ağzından çıktığı şekliyle muhafaza edildiğini belirtiyorsun.

Arapça'yı biraz bilen biri, en azından Mekke'de gelmiş olan ilk Kuran surelerinin şiirsel güzelliğini takdir etmekte bir sorun görmeyecektir. Ne var ki Arapça Kuran'ın dil bilgisi ve kelime seçimi bakımından mükemmel olmadığı söylenmektedir. Ama mükemmel olsaydı bile insanın yaratıcılığının en iyi ürününün bile insani olduğunu kabul etmemiz gerekirdi. Bir şeyin tanrısal olması için, bir insanın üretebileceğinden daha *üstün* olması gerekir; örneğin gerçekleşen peygamberlikler gibi.

Kuran'ın içeriğine gelince, Mesih İnanlıları (Hristiyanlar) bunu açıkça Kutsal Kitap ile kıyaslarlar. Dürüst olmak gerekirse (olabildiğince objektif ve adil olmaya çalışarak) Kuran'ın İncil ile kıyaslanamayacağını söylemek zorundayım. Şu web sitesinden ücretsiz indirebileceğin Kuran'ın Kutsal Kitap ile konuları bakımından karşılaştırıldığı Your Book and My Book (Sizin Kitabınız ve Benim Kitabım) kitabına baktığında ikna olacaksın ([burada bir link verilmeli](#)).

Kuran'ı ezberden okumak ise tamamen başka bir olaydır. Kahire'deki El Ezher Üniversitesi'nin avlusunu adımlayan, Kuran'ı ezberlemekle meşgul olan onlarca genç adamı seyrettiğimi hatırlıyorum. Kuran'ı ezberleme işinde zekânın keskinliği, gayret ve fotoğrafik hafıza rol oynar. Eğer bu bilgiye, örneğin hiç öğrenmeden, anında ulaşılsaydı mucizevi olduğu söylenebilirdi.

Ama asıl noktaya, yani Kuran'ın tamamının bozulmadan korunduğu noktasına dönmeme izin ver. Bunun gibi kısa bir mektupta bütün ifadelerimi kanıtlamak mümkün değil,

ama eğer istersen bunu severek yaparım. İslami geleneğin de kabul ettiği gibi, Muhammed'in zamanında yedi türde Kuran mevcuttu.

“Kur'ân; yedi okuyuş şekliyle indirilmiştir. Siz bunlardan kolayınıza geleni okuyunuz.”
(Buhârî, Husumat: 27; Müslim, Salat-ül Müsafirin: 17)

Burada yedi lehçeden bahsedildiği öne sürülür. İngiltere, Wales, İskoçya ve İrlanda'daki insanlar değişik lehçeler kullanırlar, ama yazarken tek bir İngilizce dilini kullanırlar. Değişik lehçeler, değişik metinler anlamına gelmez.

Ayrıca Kuran'ın Osman versiyonunun gerçekte daha önceki metinlerin düzeltilmiş baskısı olduğunu anlamalıyız. Ebû Bekir ve Ömer'in önerisi üzerine Zeyd bin Sabit tarafından toplanan ve düzenlenen Kuran versiyonunun yanı sıra Abdullah bin Mesud, Ubay bin Ka'b ve Ebu Musa gibi Zeyd'den daha uygun olan erkekler tarafından derlenen birtakım metinler de mevcuttu.

Osman ilk kez toplanan Kur'an'ın gözden geçirilmesini emretti, çünkü birbirine rakip olan çeşitli Kur'an Mushafları vardı. Osman'ın versiyonu gözden geçirildikten sonra bütün diğer versiyonlar yakıtıldı. O zamanlar Muhammed'in dul eşi Hafsa'nın elinde bulunan ve Zeyd tarafından derlenen kopyanın bile yok edilmiş olması kesinlikle önemlidir (el-Fethu'r-Rabbânî, 18/34, Buhari 61).

Bu muazzam bir şey. Bu şekilde delillerin yok edilmesi ve tahrip edilmesi, bugün cezalandırılması gereken bir suç olurdu! İlk metinlerin birçok kişi tarafından ezberlenmiş olmasına seviniyoruz. Bunlar kayıtlara geçirilmiş olan teolojik tartışmalar içinde bulunurlar ve böylece bugün onları Osman'ın versiyonuyla karşılaştırma imkânı buluyoruz. Daha önce bahsettiğim, bazılarında daha fazla sure ve ayet bulunan dört temel Mushaf'ın yanında ayrıca unutulmuş, değiştirilmiş ve eklenmiş metinler de buluyoruz (Masahif by Ibn Abi Dawood, pp.24, 25, and ibn Asakir, vs. 445). Bu arada İbn Abi Davud'un Kuran'ın bu farklı bölümlerine ait derlemesi birkaç yüz sayfayı dolduruyor.

Bunun farkında olarak imanlı yüreğimize, eleştiriyi ve açık bir aklı da ekleyelim. Tanrı'yı eleştirmekten bahsetmiyorum – biz kimiz ki, Tanrı'yı eleştirelim? Ama insanı, yani onun bazen sahte olan iddialarını eleştirelim diyorum.

Eğer sana küçümseme gibi gelebilecek bir ifade yazmışsam tekrar affına sığınıyorum. Bunları seni gücendirmek ya da incitmek için yazmıyorum. Aksine senin, Kutsal Kitap'ta yazdığı gibi “gerçeğin bilincine erişmeni” (1. Timoteos 2:4) istiyorum.

Saygılarımla,

Theophilus

V. Bilimin ışığında Kuran hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Bana yazdığın mektuba bir de kitap eklemiştin. Bu kitaba sana yazdığım bütün mektuplar dahil edilebilirdi. Maurice Bucaille tarafından yazılmış “Kutsal Kitap, Kuran ve Bilim” adlı bu kitap için teşekkür ederim! Tabii ki, kitabı dikkatli bir şekilde inceledikten sonra cevap verebileceğimi söylememe gerek yok.

İslamiyet’in ilk ortaya çıktığı zamanda bilinmeyen bilgileri Kuran’ın sayfaları arasından keşfetmek için dikkati bilime çekmek, son birkaç on yıl içinde gelişmiş olan, nispeten yeni bir girişimdir. Bazı İslam âlimleri bunu Kuran’ın ilahi kökeni için ikna edici bir delil olarak görüyorlar. Bu fikir, daha önce de belirtildiği gibi, Muhammed’in zamanında bilinmeyen bilimsel bilginin Kuran’da yer aldığı iddiasıdır. Özellikle, günümüzdeki embriyoloji bilgisinin, Kuran’ın bu konuyla ilgili yazdıklarını açıkça teyit ettiği söylenir. Evrenin jeolojik oluşumu ise, dünya dahil olmak üzere, başka bir konudur. Bu iddialar doğruysa, bunların Kuran’ın Tanrı tarafından vahyedildiğine dair güçlü bir kanıt olduklarını itiraf etmeliyim, ancak gerçekten öyle mi?

Dr. Bucaille Kuran’da evrenin başlangıcını anlatan bir tanımlama bulur; ona göre evren sonradan “Büyük Patlamaya” yol açacak olan gazdan oluşuyordu. Bu da, gezegenleriyle birlikte güneşimiz dahil olmak üzere galaksilerin ve güneş sistemlerinin oluşumunu kolaylaştırdı (s. 139). Bu anlattıkları, Kuran’daki iki ayetin hayali yorumu üzerine kuruludur:

İnkâr edenler, göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı ve diri olan her şeyi sudan meydana getirdiğimizi görmediler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı? (Enbiya 21:30)

Sonra duman halinde bulunan göğe yöneldi; ona ve yeryüzüne, "İsteyerek veya istemeyerek gelin" dedi. İkisi de, "İsteyerek geldik" dediler (Fussilet 41:11).

Bunlara paralel olan başka Kuran ayetleri ek bilgi sunarlar:

Görmüyor musun ki, Allah bütün yerdekileri ve emri uyarınca denizde akıp gitmekte olan gemileri sizin hizmetinize vermiştir. İzni olmaksızın yerin üzerine düşmesin diye göğü O tutuyor. Şüphesiz ki Allah insanlara karşı çok esirgeyici, çok merhametlidir (Haç, 22:65).

Allah gökleri görebileceğiniz direkler olmaksızın yarattı. Yeryüzüne de, sizi sarsmasın diye sabit dağlar yerleştirdi ve orada her türlü canlıyı yaydı. Gökten de yağmur indirip orada her türden güzel ve faydalı bitki bitirdik (Lokman 31:10).

Allah, gökleri gördüğünüz herhangi bir direk olmadan yükselten, sonra Arş’a kurulan, güneşi ve ayı buyruğu altına alandır. Bunların hepsi belli bir zamana kadar akıp gitmektedir. O, her işi (hakkıyla) düzenler, yürütür, âyetleri ayrı ayrı açıklar ki Rabbinize kavuşacağınıza kesin olarak inanasınız (Rad 13:2).

Bu ayetlerde Büyük Patlama’ya dair herhangi bir bilgi bulunabilir mi gerçekten? Hiç kimsenin gökyüzünün bize düşmesini engelleyen sütunları görememesi gerçeği, daha inandırıcıdır. Aynı bölümde, yerçekimi ve yerçekimi kuvveti yasalarının bir güneş sistemi içindeki dengesinin yukarıdaki ayetler tarafından açıklandığı iddia edilmektedir (s. 152). Yine Kuran’da böyle bir açıklama olduğunu göremiyoruz. Doğa yasalarına göre bir gök cismi başka cisimleri kendi kütlelerine çeker. Bu elbette, daha küçük gök cisminin varlığını ortadan

kaldırırdu. Ancak, yerçekimi kuvveti, gezegenin kendi etrafında ve bir güneşin etrafında dönmesi nedeniyle oluşan merkezkaç kuvvetiyle dengelenir. Bir ipin ucunda asılı olarak döndürülen bir topun fırlayıp gitmemesi gibi gezegenler de merkezkaç kuvveti tarafından güneşten uzaklaştırılmaya zorlanır, ancak yerçekimi kanunları ile yerinde tutulurlar. Dolayısıyla iki karşıt güç arasındaki denge gezegenleri yoluna sokar. 17. yüzyılda bu kanunları keşfeden kişi İsaac Newton'du.

Dr. Bucaille'in bahsettiği bu doğa kanunlarını Kuran'da ya da yukarıda yazdığım ayetlerde doğrudan ya da dolaylı olarak gerçekten bulabiliyor muyuz? Verilmiş olan ayetlerde bulunamayacağı kesindir. Eğer İsaac Newton Yerçekimi Kanunu'nu bulmadan önce bu ayetlere ulaşmış olsaydı, onlarda yazılı olan bilgiye dayanarak doğa yasalarını bulabilir miydi? Ne kadar iyi niyetle düşünersek düşünelim Newton'un evrenin işleyişini bu ayetlerden bulması için oldukça fazla bir hayal gücüne ihtiyacı olduğunu görebiliriz. Eminim bu konuda benimle aynı fikirdesindir. Ama Dr. Bucaille bunu iddia etti ve hatta daha da ileri gitti. Kuran'da astronomlarla ilgili bir kehanet keşfetti.

Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin uçlarından bucaklarından geçip gitmeye gücünüz yeterse geçip gidin. Büyük bir güç olmadıkça geçip gidemezsiniz (Rahman 55:33).

Ayrıca, Kuran'da yedi gökten bahsedildiğinde (örneğin sure 78:12), yedi sayısının sadece çokluğu ifade ettiği varsayılır. Dr. Bucaille, Kuran'ın, yalnızca zamanımızda doğrulanabilecek bir gerçeği, evrende pek çok gök ve yer olduğu gerçeğini açıkça beyan ettiği sonucuna varıyor (s. 141). Birinin böyle bir ifadenin mantığını sorgulaması için Agnostik (Bilinemezci) olması gerekmiyor.

Kuran'ın zamanında hakim olan dünya görüşüne göre dünya bugün bildiğimiz gibi küre şeklinde değil, tepsi şeklindeydi. Kuran'ın bu dünya görüşü altında yazıldığı gerçeğini biliyoruz.

... Zülkarneyn (*hadislere göre Büyük İskender*) ... güneşin grup ettiği yere ulaştığı zaman, onu (güneşi) bulanık bir pınarda batarken buldu (Kehf 18:83-86).

Bu ayetin söylemek istediğinden daha fazlasını söylemeden, onu Kuran'dan en azından iki bin yıl önce yazılmış olan Kutsal Kitap'tan bir ayetle karşılaştıralım.

○ (Tanrı) boşluğun üzerine kuzey göklerini yayar, hiçliğin üzerine dünyayı asar (Eyüp 26:7).

Bunun yanı sıra, Kuran'da o zamanlar bilinmeyen bilimsel verilerin var olduğu iddialarının en ünlüsü jinekoloji hakkındadır. Daha açık söylemek gerekirse insan embriyosunun anne karnında ya da rahminde gelişmesini açıklayan embriyoloji bilimi hakkındadır. Birçok gösterişli makalede Kuran aslında söylemediği bir şeyi kastediyormuş gibi yorumlanmaya çalışılır. Tıp doktorlarının, üreme sisteminin ve işlevinin Kuran'da nasıl doğru bir şekilde tanımlandığını görüp hayret ettiklerini süslü bir dille anlatan şeyler okuyoruz. Şimdi bu ayetlere bir bakalım:

Ey insanlar, eğer öldükten sonra dirilmekten şüphede iseniz, şu muhakkak ki, Biz sizi topraktan, sonra nutfe (sperma) den, sonra alaka (yapışkan bir madde)dan, sonra da uzuvları görünen ya da görünmeyen bir et parçasından yaratmaktayız ki, size (ne olduğunuzu) anlatalım. Dilediğimizi de belli bir süreye kadar rahimlerde durdururuz. Sonra sizi bir bebek olarak çıkarırız (Hac 22:5).

Andolsun ki, Biz insanı süzölmüş bir çamurdan yarattık. Sonra onu, oturaklı bir karargahta bir nutfe (tohum) yaptık. Sonra o damlayı bir pıhtıya dönüştürdük, bu pıhtıyı bir et parçasına dönüştürdük, bu et parçasığını bir takım kemiklere çevirdik, derken bu kemiklere

bir et giydirdik; sonra ona bambaşka bir yaratık olarak hayat verdik. Bak ne şanlı o Allah, yaratılanların en güzeli! (Muminun 23:12-14)

O'dur sizi (önce) bir topraktan yaratan sonra bir nutfeden (bir damla sudan), sonra bir yapışkan maddeden; sonra da sizi bir bebek olarak çıkarıyor, sonra olgunluk çağına eresiniz diye büyütüyor, sonra da yaşlanasınız diye. İyinizden kimi de daha Önce vefat ettirilir. Belirli bir süreye eresiniz ve gerek ki aklınızı kullanasınız diye (Mümin 40:67).

Bir atılğan sudan yaratıldı. Ki, arka kemiği ile göğüs kemikleri arasından çıkar (Tarık 86:6-7).

O ki, yarattığı herşeyi güzel yarattı ve insanı yaratmaya da bir çamurdan başladı. Sonra onun neslini bir sülaleden (değersiz bir sudan) yaptı (secde 32:7-8).

O, sizi tek bir nefisten yarattı. Onun esini de ondan meydana getirdi. Sizin için yumuşak başlı hayvanlardan sekiz çift indirdi. Sizleri analarınızın karınlarında üç türlü karanlık içinde yaratılışdan yaratılışa yaratıp duruyor: işte Rabbiniz Allah O'dur, mülk O'nundur, O'ndan başka tanrı yoktur. O halde nasıl (haktan) çevrilirsiniz? (Zümr 39:6).

Allah O bilir her dışının neye gebe olduğunu ve rahimlerin neyi eksiltip neyi artırdığını; herşey O'nun katında bir ölçü ile dir (Rad 13:8).

Burada belirtmelidir ki yukarıdaki ayetler, bazı tekrarlar hariç (örneğin 16:5, 80:19-20, 75:38-40, 18:38 ayetleri) Kuran'ın bu konuda söylediği her şeyi teşkil etmektedir. Ovumun bir sperm tarafından döllenişle ilgili hiçbir ima bulamıyoruz, daha ziyade spermin rahimde olgunlaşması için ekilen tohum olduğu varsayımını buluyoruz. Dr. Bucaille bu eksikliği gidermek için bir hadisten alıntı yapar:

Ebu Eyyüb el-Ensari'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Yahudilerden bir ilim adamı Peygamber (s.a.v)'e gelip şöyle dedi: Bana erkeğin suyu ile kadının suyu hakkında haber ver. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: "Erkeğin suyu beyaz ve katı, kadının suyu sarı ve incedir. Eğer kadının suyu üste çıkarsa kadın dişi doğurur, eğer erkeğin suyu üste çıkarsa kadın erkek doğurur." Bunun üzerine o ilim adamı: Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına ve senin Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik ederim, dedi (Kurtubi tfsr.) (Sahih Müslim, hadis 614).

Sen de benim gibi, bunları aydınlatıcı bulamayabilirsin. Aşağıdaki hadis de bizim 21. yüzyıl aklımızla bakıldığında bir anlam ifade etmesi için pek çok yoruma ihtiyaç duyar:

İbni Mes'ud (Allah Ondan razı olsun) demiştir ki: Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) ki, sözünde, işinde doğru ve vahiyle doğruluğu tasdik olandır. Bize şöyle buyurdu:

-Sizden birinizin yaradılışının başlangıcı olan temel maddeler anasının karnında kırk günde derlenip toplanır. Sonra ikinci kırk günlük zaman içinde kan pıhtısı haline döner. Sonra o kadar müddet zarfında da bir et parçası haline gelir. Daha sonra Allah bir melek gönderir de ona ruh üfürür ve şu dört şeyi yazması da emrolunur. O kimsenin rızkını, ecelini, amelini ve iyi bir kimse mi yoksa kötü bir kimse mi olacağı... (Buhari, Bed'ül Halk 6, Müslim, Kader 1)

Bu konuyu daha ayrıntılı anlatmak için bir kitap yazmak gerekirdi. Gördüklerimizden nasıl bir sonuç çıkarabiliriz? Her insanın dünyayı kendi çağının ilgi ve anlayışıyla görmesi normaldir. Yeni icat edilmiş arabayı ilk gören insanlar arabayı hareket ettiren gizlenmiş atları ve öküzleri görmek için arabanın kaputunun altına bakmışlardı; çünkü daha önce kendiliğinden hareket eden bir araç görmemişlerdi. Hepimiz dünyanın çevremizde gördüğümüz ve bildiğimiz şekilde var olduğu varsayımıyla yaşıyoruz. Bu nedenle Kutsal Yazıları yazarların Dollar, Avro, metre, kilogram, mil ve benzeri şeylerden bahsetmelerini beklemeyiz. Onlar mesafeleri ya da ekonomiyle ilgili kavramları *kendi* deneyimleri açısından tanımladılar. Yeryüzünün yuvarlak değil düz olduğu algısı bile buna dahildir. Dr Maurice Bucaille kime hitap ediyor? Aptallara mı?

Bu kitabın içeriği hakkında bu kadar olumsuz olduğum için çok üzgünüm. Sana şüpheli biri gibi görüldüysem özür dilerim. Belki de duyduğum bu kızgınlık, zaten apaçık ortada olan tanrısallığı ispatlamak için böyle ucuz bir girişimde bulunulmasından kaynaklanıyor.

Saygılarımla

Theophilus

VI. Tanrı'nın doğruluğu üzerinde düşünmek

Sevgili Abdullah,

Son mektubundaki ilginç açıklamaların için teşekkür ederim. Bunlar gerçekten de doğru. İnsan asıl konudan kolaylıkla sapabilir. Evet, sadece tek bir Tanrı olabilir. Biz sadece bir Tanrı olduğuna ve olabileceğine inanırız; O'na hangi ismi verdiği önemli değil. O bizim kim olduğumuzu ve O'na neden seslendiğimizi bilir.

Peki bu, Kuran'da kendini gösteren ve Arapça'da Allah denen Tanrı'nın Kutsal Kitap'ta kendisini açıklayan Tanrı'yla aynı olduğu anlamına mı geliyor? Bizim Tanrı için kullandığımız *kelimelerin* anlamları aynıdır. Tanrı'nın kim olduğu adıyla açıklanmaz, *doğası, eylemleri ve "konuşmalarıyla"* açıklanır. Bu nedenle "Allah" ya da "Tanrı" dediğimizde neyi – daha doğrusu kimi – anladığımızı belirlemenin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Bunu yapmadan önce çok tuhaf bir olayı tanımlamamız gerekiyor. Eğer bir Müslüman, bir Hristiyan (Mesih İnanlısı), bir Yahudi ya da başka inançtan herhangi bir insan, Tanrı'nın kişiliği, doğası ve özü hakkında derin düşünmek için gözlerini kapatsalardı, *düşüncelerindeki* Tanrı hakkındaki sezgileri, inandıkları Kutsal Kitapların teolojisinin izin verebileceği kadar olurdu.

Bütün yüreğimle inanıyorum ki Tanrı hakkındaki bütün *doğru* bilgiler sadece Tanrı'nın kendisinden gelmelidir, gerekirse bu Tanrı'nın açıkça peygamber atadığı bir kişi aracılığıyla da olabilir.

O halde Tanrı'yı kavramak konusunda ne bilebiliriz? Birincisi, Tanrı'nın evrende kendisini açıklaması olarak adlandırdığımız bir şey var. İnsanın evreni keşfetmek için sahip olduğu teleskop ve mikroskop gibi yararlı araçlar, son yüzyılda ortaya çıkmışlardır. Var olan her şeyin toplamından bahsediyorum. "Doğa" bize olması gerekenden daha zeki, daha karmaşık ve daha büyük bir şeye dair inanılmaz bilgiler vermektedir. Aklımızın almadığı evrenimiz, bütün bu şeylerin tasarımcısı ve yaratıcısı olmadan var olamazdı. Bir mezmur bunu çok güzel dile getirir:

"Gökler Tanrı'nın görkemini açıklamakta, gökkubbe ellerinin eserini duyurmakta. Gün güne söz söyler, gece geceye bilgi verir. Ne söz geçer orada, ne de konuşma, sesleri duyulmaz. Ama sesleri yeryüzünü dolaşır, sözleri dünyanın dört bucağına ulaşır. Güneş için göklerde çadır kurdu Tanrı." (Mezmur 19:1-4)

Yine de yaratılış daha fazla şey göstermez. Örneğin bize bu güçlü zekânın sadece bir tür güç mü olduğunu ya da bir kişiliği olup olmadığını anlatamaz. Böylece Tanrı'nın çok yüce ve olağanüstü akıllı olduğunu rahatça belirtebileceğim halde, sadece doğayı gözlemleyerek O'nun kişisel, kutsal, dürüst, merhametli ve sevecen olduğu sonucunu çıkaramazdım. Hem Hristiyanlar hem de Müslümanlar Tanrı'nın bu özelliklerinde haklı olarak ısrar ederler. İnanığımız kitaplar ve din âlimlerimiz böyle söylerler. Yine de, Tanrı'nın doğası konusundaki algılamamızda farklılık gösteririz.

Örneğin doğruluk kelimesini ele alalım. Tanrı'nın doğru olması O'nun sadece iyi olduğunu ve bu nedenle her zaman doğru eylemde bulunacağını mı anlatır? Tanrı iyiyse kötüyü yaratabilir mi? Eğer Tanrı doğruysa, birinin günah işlemesine sebep olup sonra da onu yaptığı şey için cezalandırır mı? Eğer Tanrı sevgiyse, sonsuzluğu nerede geçireceğimize kayıtsız kalabilir mi? Sezgisel olarak ikimiz de tereddüt etmeden Tanrı'nın kötüyü yaratamayacağını ya da önce bir insanı günah işlemeye teşvik edip sonra da onu bunun için

cezalandırmayacağını ve yarattıklarına karşı kayıtsız kalmayacağını söyleriz. Doğuştan sahip olduğumuz Tanrı'yı algılama yeteneğimiz böyle düşünmemize sebep olur. Peki kitaplarımız bu konuda ne söylüyor?

Ünlü İslam âlimi ve Kuran yorumcusu İmam al-Bakavi'ye göre:

Her ne olursa olsun Allah'ın bundan ne kârı vardır, ne de zararı. Eğer kâfirler iman ederlerse... bundan da bir yarar elde etmez. Öte yandan eğer bütün imanlılar kâfir olsaydı, bundan hiçbir zarar görmezdi. O ne isterse onu yapar, ve O ne isterse o olur. Bir eylemde bulunmaya zorunlu değildir. Bu dünyadaki iyi ya da kötü olan her şey O'nun sayesinde vardır. Müminlerin imanını ve dini dindarlığını ister. Eğer iradesini değiştirecek olsaydı, ne gerçek bir mümin, ne de dindar bir adam olurdu. Ayrıca imansızın inançsızlığını ve kötünün dinsizliğini ister. O'nun bu iradesi olmaksızın ne inkârcılık ne de dinsizlik yoktur. O bir şeyi istemekte ve istediğini yapmakta tamamen özgürdür; imansızları yaratmakta, onların bu durumda kalmalarını istemekte, yılanları, akrepleri ve domuzları yapmakta ve kötü olan her şeyi istemekte özgürdür (İngilizce'den çeviri: 'Hafta sıfat' as quoted in Hughes 'Dictionary of Islam' p.141).

Al-Barkavi'nin ve İslam âlimlerinin çoğunun böyle şeyleri yazarak vurgulamak istedikleri şey Tanrı'nın yüceliğidir. Elbette bunları Kuran'a ve hadislere bakmadan yazamazdı; yoksa hiç kimse bu ifadeleri kabul etmezdi.

Allah dileseydi mutlaka hepinizi bir tek ümmet yapardı, fakat O, dilediğim saptırır, dilediğini doğru yola eriştirir ve herhalde hepiniz, bütün yaptıklarınızdan sorumlu olacaksınız. (Nahl 16:93; ayrıca Nahl 16:37'ye ve Enam 6:149'a bakın)

Öyle görünüyor ki, Tanrı'nın yüceliği, doğruluğuna, merhametine ve sevgisine hükmetmektedir. Bu özellikler bizim Tanrı'nın sahip olmasını kesinlikle beklediğimiz özelliklerdir. Gerçekte yukarıdaki gibi ayetler – ve bunlardan çok sayıda vardır – Şehadet de dahil olmak üzere Kuran'daki pek çok başka ayetle çelişmektedir. Açıkçası ben, bir kişi Tanrı'nın zorlaması sonucu yaptığı bir şey için cezalandırıldığında, bunu doğruluk ve adaletin bir örneği olarak görmekte zorluk çekiyorum. Yukarıdaki ayet kesinlikle bir istisna değildir, şunun gibi ayetlerle doğrulanır:

Allah kime hidayet ederse, o doğru yolu bulur; kimi de saptırırsa, hüsrana düşenler de işte onlardır. Andolsun ki, **cin ve insanlardan bir çoğunu cehennem için yarattık.** (Araf 7:178-179)

Eğer dilemiş olsaydık, herkese hidayetini verirdik; fakat tarafımdan şu söz verildi: "Elbette ve elbette cehennemi bütün cin ve insanlardan dolduracağım!" (Secde 32:13)

Ve biz her gönderdiğimiz peygamberi, ancak bulunduğu kavminin diliyle gönderdik ki, onlara iyice açıklasın; sonra **da Allah dilediğini sapıklık içinde bırakır, dilediğini de hidayete erdirir.** Ve O, öyle herşeye galip, tam hüküm sahibidir. (İbrahim 14:4, See also Surah At-Tauba or Baraat, 9:51, Al-Maidah, 5:20, An-Nahl, 16:93, As-Saffat, 37:96, Al-İnsan, 76:29-30, An-Nisa, 4:88, An-Nahl, 16:36, Al-An'am, 6:149 and Al-A'hraf, 7:158)

Bir zaman Musa, kavmine: "Ey kavmim, Allah'ın size verdiği nimeti düşünün; çünkü O, içinizden peygamberler gönderdi, sizi hükümdarlar yaptı ve alemlerden hiçbirine

vermediğini size verdi. (Maide 5:20, Read also Surah As-Saffat, 37:96; Al-Insan, 76:29 - 30; An-Nisa, 4:88; An-Nahl, 16:36; Al-An'am, 6:149, and Al-A'raf, 7:158)

Böyle ifadeler hadisler tarafından güçlü bir şekilde desteklenir:

Ebu Hureyre r.a'dan : Rasulullah s.a.v dedi ki : **Şüphesiz ki Ademoğlu zinadan payını almıştır. Buna mutlaka ulaşır.** Gözün zinası bakmaktır, dilin zinası konuşmaktır, kulakların ki dinlemektir, ellerin zinası tutmaktır, ayağın zinası ise yürümektir. Nefis böylece kabarır ve ister. Organ ise ya bunu yapar ya da yapmaz (Buhari : 13.c.6189.s - Müslim : 8.c.2657).

Ebu Derda Peygamberin şöyle dediğini bildirdi: **Allah Adem'i yarattığı zaman yarattı. Sonra sağ omuzuna vurdu ve sanki meni gibi beyaz bir ırk çıkardı. Sonra sol omuzuna vurdu ve sanki kömür gibi bir ırk çıkardı. Sonra sağ omuzunda olanlara şöyle dedi: Bunlar cennete gidecekler; onlarla ilgilenmiyorum. Sol omuzunda olanlara şöyle dedi: Bunlar cehenneme gidecekler; onlarla ilgilenmiyorum** (Mişkat 3, sayfa 117).

Buna inanırsak koyu tenli birisi bu durum karşısında korkuya kapılırdı.

El-Bakavi, bu öğretiyeye yol açan ilkeyi şöyle açıklıyor:

Allah sadece bir şeyi yapabilen değildir; aslında O bir şey yapabilen tek varlıktır. Bir insan bir şey yazdığında onun zihninde yazma isteğini uyandıran Allah'tır. Allah aynı zamanda yazma gücünü verir. Sonra elin ve kalemin hareketi ile kağıt üzerinde bir şey oluşmasını sağlar. Bütün her şey edilgendir; etken olan sadece Allah'tır.

Allah'ın sevgisi burada nerededir – ve kendisine bağımlı olduğumuz merhameti ve lütfü? Ben yine kusurluluğumuz ve saf olmayışımız üzerinde düşünüyorum. Bu konuyu Kuran içinde de analiz etme zahmetine katlanırsan, Allah'ın sadece doğru ve iyi insanları sevdiğini bulursun. Peki yanlış yapan ve Allah'ın emirlerine karşı gelen bizler? Gazali'nin (onu sana tanıtmaya ihtiyacı duymuyorum) yazmış olduğu şu şey korku vericidir, değil mi?

Sevgi, sevilme ihtiyacını hissetmektir ve Allah'ın bir şeye ihtiyacı olduğunu ya da herhangi bir ihtiyacı tecrübe ettiğini söyleyemeyiz. Bu sebeple Allah'ın sevmesi mümkün değildir.

Böyle bir Tanrı görüşü Kutsal Kitap'a aykırıdır. İslamiyet'te Tanrı'yı tanımlayan temel ifade *Allahu akbar* deyimidir; Kutsal Kitap'taki ise Tanrı'nın *sevgi* oluşudur. Doğru, O yargılarken adil ve kutsaldır. Tanrı'nın bu özelliğinin tek başına bizim için ciddi bir tehlike olduğunun farkındayız; çünkü biz doğru değiliz. Fakat Tanrı'nın adaleti O'nun merhameti ve sevgisiyle bağlantılıdır. Kutsal Kitap'ın bu konuda ne dediğine bir bak:

“Musa Harun'a şöyle dedi: ‘RAB demişti ki, ‘Bana hizmet edenler kutsallığıma saygı duyacak ve halkın tümü beni yüceltecek.’” (Levililer 10:3)

“Yüceltin Tanrımız RAB'bi, ayaklarının taburesi önünde tapının! O kutsaldır.” (Mezmur 99:5)

“Yüce ve görkemli Olan, Sonsuzlukta yaşayan, adı Kutsal Olan diyor ki, «Yüksek ve kutsal yerde yaşadığım halde, alçakgönüllülerle, ezilenlerle birlikteyim. Yüreklерini sevindirmek için ezilenlerin yanındayım.” (Yeşaya 57:15)

“Mübarek ve tek Hükümdar, kralların Kralı, rablerin Rabbı, ölümsüzlüğün tek sahibi, yaklaşılmaz ışıktta yaşayan, hiçbir insanın görmediği ve göremeyeceği Tanrı, Mesih'i belirlenen zamanda ortaya çıkaracaktır. Onur ve kudret sonsuza dek O'nun olsun! Amin.” (1. Timoteus 6:15-16)

“Dört yaratığın her birinin altışar kanadı vardı. Yaratıkların her yanı, kanatlarının alt tarafı bile gözlerle kaplıydı. Gece gündüz durup dinlenmeden şöyle diyorlar: ‘Kutsal, kutsal, kutsaldır, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı, Var olmuş, var olan ve gelecek olan.’” (Vahiy 4:8)

Ve Tanrı'nın bizden beklentisinin ne olduğu hakkında:

“Şimdi, ey İsrail halkı, Tanrınız RAB sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Tanrınız RAB'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun.” (Yasanın Tekrarı 10:12-13)

Tanrı'nın bizi kendisine çekmek için gösterdiği çaba hakkında:

“Keşke buyruklarına dikkat etseydiniz! O zaman esenliğiniz ırmak gibi, doğruluğunuz denizin dalgaları gibi olurdu.” (Yeşaya 48:18)

“Git, bu sözleri kuzeye duyur. De ki, ‘Ey dönecek İsrail, geri dön’ diyor RAB. ‘Size artık öfkeyle bakmayacağım, çünkü ben sevecenim’ diyor RAB. ‘Öfkemi sonsuza dek sürdürmem. Ancak suçunu kabul et: Tanrının RAB'be başkaldırdın, her bol yapraklı ağacın altında sevgini yabancı ilahlarla paylaştın, beni dinlemedin.’ böyle diyor RAB.” (Yeremya 3:12-13)

“Kulak verin, bana gelin. Dinleyin ki yaşayasınız. Ben de sizinle sonsuz bir antlaşma, Davut'a söz verdiğim kalıcı iyilikleri içeren bir antlaşma yapayım.” (Yeşaya 55:3)

“İsyanlarınızı bulut gibi, günahlarınızı sis gibi sildim. Bana dönün, çünkü sizi kurtardım.” (Yeşaya 44:22)

“Sürüsünü çoban gibi güdecek, kollarına alacak kuzuları, bağrında taşıyacak; usul usul yol gösterecek emzikiilere.” (Yeşaya 40:11)

“Egemen RAB şöyle diyor: Ben kendim koyunlarımı arayıp soracağım.”

(Hezekiel 34:11)

Bundan 600 yıl sonra İsa şöyle dedi:

“Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: ‘Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır,

evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, ‹Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!’ der.” (Luka 15:3-6)

“Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir... Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba'yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunlarımın uğruna canımı veririm... Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanırım, onlar da beni izler. Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz...” (Yuhanna 10:11-17, 27:30)

Yazdıklarımın Tanrı öğretisi üzerine teolojik bir yazı olmadığını fark etmiş olmalısın. Fakat dürüstlüğüne ve açık yürekliliğine bağlı olarak Tanrı'nın yüreğinden bazı titreşimler alacaksın. Ancak Tanrı hakkındaki görüşlerimiz arasındaki asıl farkı tespit etmiş olacak ve muhtemelen de O'nun için duyduğum heyecanı anlamaya, hatta takdir etmeye başlayacaksın. Elbette bununki gibi bir mektupta Tanrı'nın doğası konusuna insan ancak şöyle bir değinebilir.

Mektubumu bitirirken birkaç kelimeyle Tanrı hakkındaki algılarımızın özünün krokisini çıkarmama izin ver:

Sen bir Müslüman olarak Tanrı'yı yüceltme çabası içinde O'nun gücünü ve kudretini vurguluyorsun. İslamiyet, Tanrı'nın egemenliğine boyun eğilmesini talep eder. Sen de bu taleplere uyarak iyilik etmeye çalışıyorsun. Senin Tanrı'ya bakış açına göre kıyamete kadar Tanrı'nın önünde nasıl duracağına dair bir teminatın olamaz. İslamiyet Allah'ın '*tansih*' olduğunu savunurken (muhteşem görkemiyle her şeyin üstünde olan ve herkesten ayrılmış olan), Kutsal Kitap Tanrı'yı, kendisini bütün yüreğiyle arayan herkese karşı sevgi şefkat ile yaklaşarak kendisini alçaltan içkin biri olarak tasvir eder. O, kendisine gelen herkesin (Tanrı'nın nasıl olması gerektiğini önceden belirlemeden) İsa'da ve İsa aracılığıyla kurtulması için bir yol yaratmıştır.

Çarmıhtaki ölümünden kısa bir süre önce İsa, etrafındaki insanlara bakarak, kendisine karşı olanlara şu yürek parçalayıcı sözleri söylemiştir:

“Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, **ama siz istemediniz.**” (Matta 23:27)

Tanrı için engel olan şey bizim günahımız değildir; çünkü O'nun sevgisi bunu zaten yendi, ama O'nun bu sevgi armağanını yani *İsa aracılığıyla* gelen bağışlamayı almaktaki isteksizliğimiz bir engeldir.

Mektubum bu kadar uzun olduğu için özür dilemeliyim! “İnsanın ağızı, yüreğinden taşanı söyler” sözünde olduğu gibi ben de yüreğimden taşanları yazdım. Tanrı hakkında düşünürken, konuşurken ve yazarken ben böyleyim işte (Bu arada bu sözün kaynağı Kutsal Kitap'tır: Matta 12:34 ve Luka 6:45).

Bu sözün değindiğimiz konuyla ilgili olduğu konusunda sen de benimle aynı fikirdesindir sanırım.

Saygılarımla!

Theophilus

VII. Tanrı'ya karşı yapılan hatalar hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Tanrı'yı daha fazla tanıma çabasıyla bizi daha da bilge yapan pek çok konuyu ele aldık. Atlamamamız gereken bir konu daha var. Bu konu bizi her gün etkileyen bir sorunla karşı karşıya getiren ve sonuçta en önemli olan konudur ve Tanrı'nın neyden nefret ettiğiyle ilgilidir.

Bir keresinde birisi bana Hristiyanların neden "günah konusunda bu kadar takıntılı" olduklarını sormuştu. Bu onun deyişi. "Çünkü Tanrı'nın nefret ettiği şeyleri yaparsak O'na karşı gelmiş oluruz" diye yanıtlamıştım. Bu da bizi Tanrı'ya karşı ruhsal güvensizliğe götürür. Bir evlilik bağındaki eşlerden biri zina ederse ve eşinin güvenini kötüye kullandığını saklarsa, diğer eş bunu fark etmeyebilir. Ama Tanrı'yla olan ilişkimiz böyle değildir. Doğruluk ve sevgi tanrısı olan Tanrı'yı aldattığımız zaman Tanrı'nın nasıl hissettiğini aklında canlandırmaya çalış. Sanki Tanrı hiç yokmuş ya da yaptıklarımıza aldırmıyormuş gibi davranmış olmaz mıyız? Böyle yaparak kendi kendini yargılamış olursun.

Günah, Tanrı'nın doğasına ya da karakterine karşı olan şeydir. Kutsal Kitap bize Tanrı'nın kim olduğunu ve Tanrı'nın bizden nasıl olmamızı istediğini açıkça anlatır.

"Tanrı'nın niteliğine ya da "karakterine" karşı olan her şey günahtır. Kutsal Kitap Tanrı'nın kim olduğunu ve bizden ne istediğini bize açıkça gösterir.

Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün...

Bu nedenle bedeninin dünyasal eğilimlerini -fuhşu, pıslığı, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan açgözlülüğü- öldürün...

Ama şimdi öfke, kızgınlık, kötü niyet dahil, hepsini üzerinizden sıyırıp atın. Ağzınızdan hiçbir iftira ya da edepsiz söz çıkmasın. Birbirinize yalan söylemeyin...

Öyleyse, Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri olarak yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabrı, yumuşaklığı giyinin.

Birbirinize hoşgörülü davranın. Birinizin ötekinden bir şikâyeti varsa, Rab'bin sizi bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın.

Mesih'in esenliği yüreklerinizde hakem olsun." (Koloseliler 3:2-15)

"Sonuç olarak, kardeşlerim, gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran, erdemli ve övülmeye değer ne varsa, onu düşünün." (Filipililer 4:8)

Sen, ben ve Tanrı'yı yürekten seven ve O'nu yüceltmek isteyen herkes, Tanrı'yı incitecek her şeyden nefret eder. Tanrı *tansih* olarak tanımlandığı için, O'nun bütün görkemiyle dünyasal endişelerden uzakta olduğunu, dolayısıyla incinmesinin mümkün olmadığını düşünebilirsin. Ancak Kutsal Kitap bu düşüncede değildir:

RAB baktı,yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, aklı fikri hep kötülükte. İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sızladı. (Yaratılış 6:5-6)

Ama başka bir acı gerçek daha vardır ve biz bu gerçeği çok iyi biliriz. Bu da ayartıldığımız zamanlardır. Günah işlemeye ayartıldığımızda, ayartılma Tanrı'ya duyduğumuz sevgiden daha büyüktür. Bile bile yanlış olanı yaparız. Bunu hepimiz yapmışızdır. Hepimiz bunu zaman zaman yaparız ve sonra saklarız, ya da belki yaptığımızı inkâr ederiz. En iyi olasılıkla yaptığımızdan utanırız.

Günah işleme dürtüsü evrenseldir. Günaha yenilmemiş tek bir işi vardır: İsa. Büyük olasılıkla bunu "İsa Peygamberin Mesajı" adlı yazıdan hatırlıyorsunuzdur. Günaha eğilim, çocukluğumuzdan beri doğamızın bir parçasıdır. Ne kadar sık yalan söyledik: "Bu benim suçum değil!" Veya şöyle dedik: "Ama bu sadece küçük bir hata."

Vicdanı olması gerektiği gibi çalışkan dürüst bir kişi, biz insanların yanlış olduğunu bildiğimiz bir şeyi yapmaya veya söylemeye, (hadi buna dürtü demeyelim) hazır olduğumuzu çok iyi bilir. Kutsal Kitap'taki peygamberler bile bu baskıya karşı koyamamışlardı.

Âdem Tanrı'ya karşı geldi. Kabil kardeşini öldürdü. Nuh sarhoş oldu, Lut'un kızları babalarıyla yattılar, İbrahim canını kurtarmak için karısının kız kardeşi olduğu yalanını söyledi, Yakup düzenbazdı, Musa cinayet işledi ve Tanrı'nın kurallarına aykırı hareket etti. Davud zina etti, cinayet planladı ve bu planı uyguladı.

Başlangıçta, Âdem yaratıldıktan sonra Tanrı insana, Tanrı'ya karşı olma ya da Tanrı'nın istediği gibi davranma konusunda seçme özgürlüğü verdi. Bu özgürlük olmadan insan programlanmış bir robottan biraz daha iyi bir varlık olurdu. Sadece dışarıdan gelen bildirimlere göre davranabilirdi. Kesinlikle başka bir seçeneği olmazdı. Ne Tanrı'yı ne de bir insanı sevezdik. Seçme özgürlüğü insanlığımızın temelidir. O olmaksızın ne doğru ne de yanlış olurdu. Sorumluluk olmazdı.

Maalesef Âdem ve Havva'nın Tanrı'nın amacına karşı bir karar aldıklarını okuyoruz. Bu zamandan itibaren her insan aynı kararı aldı. Âdem ve bugüne kadar yaşamış olan herkes, Tanrı'nın iyi niyetini sorguladı ve kendi yaşamlarının "tanrısı" olmaya çalıştılar. Fakat bu tanrı, düzenbaz olan Şeytan'dır. Bu nedenle istesek de günah işlemeye tamamen son veremeyiz.

Yeni Antlaşma hepimizin çekinmeden onaylayabileceğimiz bir durumu şöyle ifade eder:

"Ne yaptığımı anlamıyorum. Çünkü istediğimi yapmıyorum; nefret ettiğim ne işe, onu yapıyorum... İçimde yani benliğimde iyi bir şey bulunmadığını biliyorum. İçimde iyiyi yapmaya istek var, ama güç yok." (Romalılar 7:15-18)

Gerçekten de böyle miyiz? Neden hata yapıyoruz? Bu soruya doğru cevap verebilmek için "günah" sözcüğünün anlamını açıklamamız gerekiyor.

Dilimize "günah" diye çevrilen sözcüğün İbranice'deki ve Grekçe'deki (Kutsal Kitap'ın yazıldığı orijinal diller) anlamı "amaca ulaşamamak"tır. Bir savaşçı eline ok ve yay alır, hedef alır ve oku atar. Ama ok hedefine ulaşmaz! Amaca ulaşamamıştır. Hedeften bir milimetre ya da bir kilometre sapmış olmak hiç önemli değildir. Başarmayı içtenlikle istemiş bile olsa, kesinlikle amaca ulaşamamıştır. Bununla aynı anlama gelebilecek sözcükler şunlardır: önceden belirlenmiş bir yoldan ayrılmak, meşru otoriteye karşı isyan etmek, Tanrı'nın yasasına karşı gelmek, ahdi bozmak, sadakatsizlik, ihanet ve kibir – bütün bunları Tanrı'yla olan ilişkimizde yaşamak. Bunun kaynağında "Tanrı yerine kendi benliğimizi seçmek" yatar (A.H. Strong).

Yanlış davranma konusundaki eğilimimizi yönlendiren temel ilke Yeni Ahit'te şöyle açıklanmıştır:

“Çünkü benlik Ruh’a, ruh da benliğe aykırı olanı arzular. Bunlar birbirine karşıttır; sonuç olarak, istediğinizi yapamıyorsunuz.” (Galatyalılar 5:17)

Tanrı bizi yarattığı ve Tanrı olduğu için O'nun iradesi ve amacı doğrultusunda düşünmemizi ve hareket etmemizi bekler. Bu konuda aynı fikirde olduğumuzdan eminim. Bunu öğretmek için bize, iyilik ve kötülük, doğru ve yanlış arasındaki çatışmayı ve kötülüğü nasıl aşmamız gerektiğini anlatan kendi Sözü'nü verdi. Bize ayrıca bizim için isteğinin ne olduğunu da söyledi:

“Tanrı'nın isteği şudur: Kutsal olun.” (1. Selanikliler 4:3) ve

“Gerçek doğruluk ve kutsallıkta Tanrı'ya benzer yaratılan yeni yaratılışı giyin.” (Efesliler 4:24)

Kutsal olmak, Kutsal Kitap'a ait bir terimdir ve Tanrı'nın amacı için ayrılmış olmak anlamına gelir. Elbette bu anlam sık sık kendi kendini tatmin etmek isteyen kişisel isteklerimizle ve ilgilerimizle çatışır. Tanrı'yı yüceltmek ve memnun etmek için gayret edebilirken, gerçekte benliğimizin istekleri daha baskın gelebilir. Benliğimizin arzuladığı şeyleri yaparız.

Din, izleyenlerine iyi yaparak günahlarını telafi etmelerini buyurur. Bu da *bizim* kendimizi iyi hissetmemizi sağlar. “Yapabilirim! Yaptığım yanlışın bedelini ödeyebilirim.” O halde Tanrı'ya bir borcum yoktur. Ama Tanrı'nın doğruluğu böyle çalışmaz. Bu O'nun merhametini ve lütfunu da yansıtmaz! İyi işler, Tanrı'nın normlarıdır! İsa'nın bize ne öğrettiğine bakalım:

“Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, ‘Biz değersiz kullarız,; sadece yapmamız gerekeni yaptık’ deyin.” (Luka 17:10)

İyiliğimizi kanıtlamak için kendimizi başkalarıyla karşılaştırma eğiliminde oluruz. İnsan toplulumuzda bunu bir dereceye kadar yapabiliriz, ama Tanrı bize kendi tanrısal standartlarını uygular. Pek çok kişiye, yaptıkları şeylerin% 51'i veya daha fazlası Tanrı'nın kanunlarına uyarsa, cennete gidecekleri yanlış öğretilir. Tanrı başka türlü düşünür:

“Çünkü Yasa'nın her dediğini yerine getirirse de tek konuda ondan sapan kişi bütün Yasa'ya karşı suçlu olur.” (Yakup 2:10)

Kurallara karşı gelmeyiz. Tanrı'nın Yasası'na karşı geliriz! Bu ayet bize ne kadar umutsuz bir durumda bulunduğumuzu gösterir. Temel bir gerçeği anlamak zorundayız:

Günahtan dolayı günahkâr değiliz. Günah işleriz, çünkü günahkâriz!

Doğal olarak günah işleriz. Günaha boyun eğen, bizim doğamızdır. Günah işlemek için çalışmamız gerekmiyor. Beğensek de beğenmesek de her birimizin içinde, derin kökleri olan, günah işlemek için karşı konulamayan bir dürtü vardır. Şunu unutma: günah, Tanrı'nın doğasına aykırı olan tek şeydir. Bu yürekler acısı duruma rağmen yüreğimizin derinliklerinde saf olmayı isteriz.

Zina ettikten sonra kalbi kırık bir şekilde bir mezmur yazan Davud'un mezmurunu okumak yüreğimize dokunur. Davud'un tek bir dileği vardı:

“Tümüyle yıka beni suçumdan, arıt beni günahımdan. Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim, senin gözünde kötü olanı yaptım... Bakma günahlarıma, sil bütün suçlarımı. Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat ... içimde.” (Mezmur 51:2, 4, 9-10)

Kral Davud sadece insanlara karşı değil, gerçekte kutsal olan Tanrı'ya karşı günah işlediğini anladığında çok üzülmüştü!

Sanırım bu noktada artık durmak zorundayım. Düşünülmesi gereken fazlasıyla Şey var. Bu konuya gelecek mektubumda devam etmeyi ve sonuçlandırmayı düşünüyorum. Bu mektubu i karartıcı bulduysan, kesinlikle haklısın. Bize kim olduğumuzu gösteriyor. Bir zm umudumuz olmasaydı daha da kötü olurdu bizim için. Çok Őükür ki, Tanrı böyle bir zm sundu!

Öyleyse, es-selmu aleyküm!

Saygılarımla

Theophilus

VIII. Tanrı'nın doğası üzerinde düşünmek

Sevgili Abdullah,

Tanrı karşısındaki durumundan endişe etmen belki de başına gelebilecek (ikinci) en iyi şey. Neden mi? Eğer Tanrı'nın yargısının geleceği konusundaki kötü haberi bilmiyor olsaydın, İyi Haber'i yani Müjde'yi arama zahmetine de katlanmazdın! Bir keresinde İsa bir adama şöyle demişti: “Cesur ol oğlum, günahların bağışlandı!” (Matta 9:2)

Şimdi İyi Haber'in nedenine bakalım. İyi Haber İsa'dır. Bununla mücadele ettiğinin farkındayım. O nedenle önce Kuran'ın bu konuda neler söylediğine bakalım.

Meryem oğlu İsa, Mesih'tir (Nisa Suresi 4:171) (Kutsal Kitap Yuhanna 1:41, 4:25-26). Kuran, Mesih sözcüğünü tanımlamaz. Yahudi ve Hristiyan anlayışına göre beklenen Mesih Tanrı tarafından insanları günahlarından özgür kılmak için gönderilecekti.

İsa Tanrı'nın Ruhu'dur (Nisa Suresi 4:171).

İsa Tanrı'nın Sözü'dür (Kelâmıdır) (Nisa Suresi 4:171) (Kutsal Kitap, Yuhanna 1:1-14). Tanrı'nın Sözü'nün Tanrı'nın Düşüncesi olduğuna, yani O'nun bir parçası olduğuna dikkat edelim.

İsa yaşam verdi ve hastalıkları iyileştirdi (Al-i İmran Suresi 3:49)

(Kutsal Kitap, Matta 11:1-6).

İsa, insanlara bir mucizedir (Meryem Suresi 19:21) (Kutsal Kitap, Luka 2:25-32).

İsa, dünyada ve ahirette yüz akıdır (Al-i İmran 3:45) (Kutsal Kitap, İbraniler 1:3, Koloseliler 1:16, 2:9).

İsa Tanrı tarafından göğe alındı (Nisa Suresi 4:158) (Kutsal Kitap, Elçilerin İşleri 1:9-11).

İsa dünyayı yargılamak için tekrar dünyaya gelecek (Zühuf Suresi 43:61, Mişkât IV. Pp 78-80) (Kutsal Kitap, Yuhanna 14:1-6, Yuhanna 5:22,25-27).

İsa kutsaldır (Pickthall), **hatasızdır** (Yusuf Ali) (Meryem Suresi 19:19) (Kutsal Kitap, İbraniler 7:26).

Bu bağlamda zaten dikkat ettiğimiz gibi, genel kabul gören inanışın aksine, Kuran ve Kutsal Kitap bütün peygamberlerin günahsız oldukları konusunda aynı görüşte değildir. Ama İsa konusunda her iki kitap da aynı şeyi söyler.

Bütün bunlar, bir “insanın” yukarıdaki bütün özellikleri nasıl kendisinde toplayabildiği sorusunu beraberinde getirmiyor mu? Sen hiç bu özelliklerden sadece iki tanesine sahip olan birini tanıyor musun? İsa konusuna gelince herkes O'nun sadece bir insandan daha fazlası olduğunu anlayabilir. O'nu farklı yapan şey, O'nun tanrısal özelliğidir!

Şimdi daha önce anlatmış olduğun bir konuya kısaca değinmeme izin ver. Bu konu, Hristiyanlar arasında bile kafa karıştırıcı olan “Üçlü Birlik” konusudur. Anlaşılması bundan daha zor olan başka bir konu bulamazdın. Bu ilahi konuyu anlamak, Tanrı'nın kendisini anlama girişimiyle eşittir. İlk önce Hristiyanların hepsinin tek bir Tanrı'ya inandıklarını belirtmek istiyorum! Kutsal Kitap'ımızın da öğrettiği gibi, tek bir Tanrı'ya inanıyoruz:

“Tanrımız RAB, tek RAB'dir.” (Yasanın Tekrarı 6:4)

“...Tanrın RAB benim. Benden başka Tanrın olmayacak.” (Çıkış 20:2-3)

“... her şeyden üstün, her şeyle ve her şeyde olan herkesin tanrısı ve Babası birdir.”
(Efesliler 4:4-6)

Hem Eski Ahit, hem de Yeni Ahit bu konuda aynı şeyi öğretir.

Bu karmaşık konuyu biraz basitleştirerek anlatmama izin ver: Ben tek bir kişiyim, ama üç “bileşen”den oluşurum: beden, ruh ve can. Yani ben bu üçünden oluşan bir birliğim, üçlü bir birlik. Sadece bedenim görünür. Bedenim, ruhum ve canım olmadan ben ben olamam. Şimdi bu benzetmeyi Tanrı'nın kişiliğini açıklarken de kullanmama izin ver. Kutsal Kitap Tanrı'dan Yaratıcı, Baba olarak söz eder. Bunu kısaca açıklamak gerekir.

Ama aynı zamanda Tanrı'nın insan bedeni alarak dünyaya geldiği yazar:

“Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi.

Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı. Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı.

Işık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi.

Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık vardı.

O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı.

Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi.

Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

Söz, insan olup aramızda yaşadı. O'nun yüceliğini -Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini- gördük.” (Yuhanna 1:1-5, 9-14)

“Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sınırlı olacak bir hak saymadı. Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana bıraktı. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı.

Bunun için de Tanrı O'nu pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağısladı. Öyle ki, İsa'nın adı anıldığında gökteki, yerdeki ve yer altındakilerin hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin.” (Filipililer 2:5-11)

“Şefkat ve iyiliği uyarınca Bizim için yaptıklarından, evet, İsrail halkı için yaptığı bütün iyiliklerinden ötürü RAB'bin iyiliklerini ve övülesi işlerini anacağım. RAB dedi ki, «Onlar kuşkusuz benim halkım, Beni aldatmayacak çocuklardır.» **Böylece onların Kurtarıcısı oldu.**” (Yeşaya 63:7-8)

“Çünkü Tanrılığın bütün doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor.” (Kolosaliler 2:9)

Tanrı bunu kendisini insanlığa açıklamak ve vaat edilen Kurtarıcı'nın rolünü yerine getirmek için yaptı. Bazı gerçekleri sözle ifade etme yeteneğimiz ve insanların bunları anlama kapasitesi kısıtlı olduğundan ya da belki de bunu ifade edebilecek sözlerimiz yeterli olmadığından Tanrı İsa'yı Oğlu olarak tanıttı. Bu konuya daha sonra tekrar değineceğim.

Bu "bileşenlerin" üçüncüsü Tanrı'nın Kutsal Ruhudur. Tanrı, Ruh aracılığıyla insanların yüreklerine ve vicdanlarına seslenir, ayrıca onları yönlendirir (Yuhanna 16:7-15). Karmaşık teolojik terimleri bırakıp basitçe diyebiliriz ki, *tek* Tanrı kendini bahsettiğimiz *üç* "kişilikte", "biçimde" ya da "işlevde" açıklamayı tercih etmiştir. Bunu kavramaktaki yetersizliğimizi bilerek kendisini bu yolla açıklamayı seçti, ve bu yol bizim anlayabileceğimiz bir yoldur. Benim bunu anlatma biçimim yeterli ya da kapsamlı olmasa da, Tanrı'nın Üçlü Birlik doğasının özde ne olduğunu anlatıyor.

Anlamamı sağlamak için Kuran'da Tanrı'nın ikili birlik olarak anlatıldığını açıkladığımda ne tepki göstereceğine dikkat etmeni isteyeceğim. Bir Allah vardır, bir de Ru'yetullah.

Tanrı'nın kendisini Kutsal Kitap'ta açıkladığı ismi Yahweh Elohim'dir. Yahwe, "Rab" anlamına gelir. Elohim, Tanrı'yı ifade eder. Bu sözcüğün sonundaki "im" eki, her zaman maskulin ve çoğul olan sözcüklere eklenir. Tam olarak açıklamak gerekirse, bu sözcük aslında "Tanrılar" anlamına gelir. Yasanın Tekrarı 6:4 (Musa tarafından yazılmış)'te şunu okuruz: "Yahweh (Rab) *Eluhenu* (Tanrılarımız) *Yahweh echad* (Rab tektir, ya da birdir)."

Belli bir zaman sonra (İsa'dan önce 8. yüzyılda), Tanrı, Yeşaya peygamber aracılığıyla kişiliğini daha somut olarak açıkladı:

"RAB'bin iyiliklerini ve övülesi işlerini anlatacağım... Böylece onların KURTARICISI oldu (burada Kurtarıcı olarak geçen sözcük İbranice'de Jeshua'dır ve bu da İsa'nın isminin İbranice aslıdır)... Ama baş kaldırıp O'nun KUTSAL RUHU'nu incittiler." (Yeşaya 63:7-10)

Müjde kitaplarında İsa hem "Tanrı Oğlu", hem de "İnsanoğlu" olarak adlandırılır. Bu iki isim birbirine karşıtmış gibi görünse de özde aynı anlama gelirler. Daniel peygamberin gördüğü bir görüme dikkat ettiğimizde bu daha da açık olur:

"Gece görümlerimde İNSANOĞLUNA benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm... Ona egemenlik, yücelik ve krallık verildi. Bütün halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik, krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır." (Daniel 7:13-14)

Bunun bir insana gönderme yapmadığını görebiliriz, İsa da işte bu kişi olduğunu söyledi.

Müslümanlar Hristiyanların şuna inandıklarını sanırlar: Tanrı'nın Meryem'le fiziksel bir ilişki kurması sonucu İsa doğdu. Bunun Kutsal Kitap'ta da böyle yazdığını düşünürler. Oysa Kutsal Kitap'ta bunu yakından uzaktan ima eden tek bir sözcük bile yoktur. "Oğul" olma her anlamda hiç kimsenin babaya oğuldan daha yakın olamayacağını ifade eder. Baba ve oğul, aynı türdendir. Ve Baba olan Tanrı'yla Oğul olan İsa arasında da böyledir.

Kutsal Kitap'ın Türkçe çevirisinde geçen "Biricik Oğul" sözcükleri, Kutsal Kitap'ın orijinal dili olan Grekçe'de "mono-genis"tir ve tam olarak "tek-doğan" anlamına gelir. Bunun başka dillere Oğul olarak çevrilmesi yanıltıcı olabilir.

İsa yeryüzündeyken bir insanın bütün özelliklerine sahipti. Bebek olarak doğdu ve anne ve babasıyla birlikte büyüdü. Yiyeceğe, içeceğe ve uyumaya gereksinimi vardı. Bebekken bezlendi. Bu insansal özelliklerini annesinden miras aldı, eğer bu şekilde ifade edebilirsem. Ama günahsızdı, insanların günahlarını bağışladı, suyun üstünde yürüdü, fırtınayı dindirdi ve (bir kısmı aileleriyle de gelmiş olan) 5000 adamdan oluşan kalabalığı doyurdu; sadece 5 ekmek ve 2 balıkla. Çok sayıda hasta kişiyi iyileştirdi, cinlerin dünyasında tam bir otoritesi vardı ve hatta ölüleri bile diriltti. Kendisi de ölümden dirildi ve cennete alındı. Bunlar O'nun tanrısal doğasının kimlikleridir. Sadece Tanrı'nın yapabileceği şeyleri yaptı. Bu da gösteriyor ki, O Tanrı'nın Oğlu'ydu.

Bu yazdıklarımın çoğunun seni nasıl altüst edebileceğini biliyorum. "Tanrı Oğlu" sözlerini duyduğunda, İslamiyet'in etkisiyle bunun "şirk" (Tanrı'ya ortak koşma) olduğu konusunda seni uyaran kırmızı bir ışık yanıyordu aklında. Buraya yazdıklarım senin çocukluğundan beri öğrendiklerinle çeliştiği için duygularına ek olarak mantığını da kullanmalısın. Doğru karar vermene yardımcı olması için sadece Tanrı'nın sağlayabileceği kanıtlar üzerinde düşün.

Kutsal Kitap'ın yüce Tanrı tarafından esinlenmiş bir kitap olduğu konusunda benimle aynı fikirde olduğunu zaten bildirmiştin. Tanrı'nın bu sırrını (hâlâ) yanlış anlamaya ayarlı olduğun için O'na direnecek ve hatta karşı mı olacaksın? Korkutucu bir müdür gibi olmak istemiyorum, ama Müjde'nin gerçeğiyle uğraşırken bu konuda son derece ciddi olmamız gerekiyor. Tanrı'ya ve Tanrı'nın İsa hakkında dediklerine inan.

Kendine iyi bak! Gerçeğe bak!

Yakında senden bir haber alacağımdan eminim!

En içten selâmlarımla!

Theophilus

IX. Başılanma ve yenilenme hakkında düşünmek

Sevgili Abdullah,

Son mektubun için teşekkür ederim! Benim için gerçekten hiç beklemediğim bir sürprizdi! Böyle etraflıca ve anlayışla yazma çaban için sana çok teşekkür etmek istiyorum!

İtiraf etmeliyim ki, eğer günahın evrenselliğine ve ciddiyetine bakacak olursak, son mektubum Tanrı'dan kötü haberlerle doluydu. Belki de İsa'nın "Büyük Emir" dediği şeyin ne olduğuna baktığımızda bu daha iyi anlaşılabilir. Bu gerçekten de Tanrı'nın Yasası'nın ve 10 Emrin bir özetidir:

"Tanrının Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin... ve komşunu kendin gibi seveceksin." (Matta 22:37-39)

Bu Tanrı'nın bizim için planı ve isteğidir. Bundan çok az bile ayrılmak "hedefi şaşırmaştır". Bu benzetmeyi geçen mektubumdan hatırlayacaksınız.

Tanrı'yı hoşnut etmek yerine kendi isteklerimiz tarafından yönetiliyor olabiliriz. Tanrı'ya inandığımızı söyleriz, ama sık sık buna uymayacak şekilde davranırız. Ama günahın bir sonucu vardır. Kutsal Kitap bunu şöyle ifade eder:

"Ama suçlarınız sizi Tanrınız'dan ayırdı. Günahlarınızdan ötürü O'nun yüzünü göremez, Sesinizi işittiremez oldunuz." (Yeşaya 59:2)

Günah, bir futbol maçında futbol oyuncusuna verilen kırmızı kart gibidir. Bunun anlamı şudur: "Oyun dışı edildin!"

Kutsal Kitap'ın en sonundaki kitap, en trajik son ile birlikte günahın yıkıcı sonuçlarını anlatan bir görümü yazar:

"Tahtın önünde duran küçük büyük, ölüleri gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı." (Vahiy 20:12)

Yargı Günü herkes kendi payına düşeni alacak. Bu, Tanrı'nın doğruluğunun icrasıdır. Yargıç, kendisinin de belirttiği gibi İsa olacaktır:

"İnsanoğlu kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak. Koyunları sağına, keçileri soluna alacak. «O zaman Kral, sağındaki kişilere, «Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin!» diyecek. «Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın!... «Sonra solundakilere şöyle diyecek: «Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis'le melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin!... Bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler." (Matta 25:31-34, 41,46)

Peki "Babamın kutsadıkları" diye adlandırılan ve Tanrı'nın Egemenliğini miras alacak olan kişiler kimdir? Bunlar günahsız kişiler mi? Bu ayetlere dikkatlice bakarsak, bunların Tanrı'nın önünde durmayı *hak eden* kişiler değil, Tanrı'nın Egemenliğini *miras olarak alacak* kişiler olduklarını fark ederiz. Bu nasıl anlaşılmalıdır? Birinin varisleri (kural olarak) onun

çocuklarıdır. Onlar bu mirası hak ettikleri için almazlar, murisin çocukları oldukları için alırlar.

Bu terim Yeni Ahit'te, İsa sayesinde Tanrı'dan af dilemiş ve O'nun bağışını almış olan ve bu sayede onu Tanrı'dan ayıran engel kalktığı için Tanrı'nın ailesine ait olan herkes için kullanılır. O halde Tanrı'nın çocuğu olmak demek, büyük bir güvenle Tanrı'ya Baba olarak seslenebilmek demektir! Ancak "Tanrı'nın ailesine" ait olmak için o ailenin içine doğmak gerekir. İsa hakkında şöyle yazılıdır:

Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı (Yahudiler) O'nu kabul etmedi. Kendisini kabul edip adına (İsa adının anlamı Kurtarıcı'dır) iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine Tanrı'dan doğdular." (Yuhanna 1:11-13)

İsa bunu açıklayarak şöyle dedi:

"Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez. Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan (doğal bir element) ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez.

Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur. Sana, 'Yeniden doğmalısınız' dediğime şaşma." (Yuhanna 3:3-7)

Bu benzetmenin derin anlamını anlamak için ciddi olarak düşünmek gerekir. Biz hepimiz hayattayız, çünkü bu dünyaya doğduk. Bu bizim fiziksel doğumumuzdu. Tanrı'nın istediği gibi gerçek bir insan olmak için aynı zamanda ruhsal olmalıyız. Ruhsal doğum olmadan bir kişi ruhsal olarak ölüdür (Efesliler 2:1-3).

Tanrı'nın "ailesine ruhsal olarak doğmak", İsa'ya olan imanla mümkündür. Bu yeniden doğum ile Tanrı'nın çocukları ve dolayısıyla da varisleri oluruz (Romalılar 8:17, Galatyalılar 3:29).

Bunu anlamış olarak Yeni Antlaşma'daki önemli bir ifadeyi anlamaya başlayacağız:

"Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdiği için, suçlarımızdan dolayı ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte diriltip göksel yerlerde oturttu. İman yoluyla lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir." (Efesliler 2:4-5,8,9)

Hepimiz günah işlemiş olduğumuz için tamamen Tanrı'nın lütfuna bağımlıyız. Her zaman. Sürekli. Ne kadar çabalarsak çabalayalım, eski doğamız her zaman boyun eğmez. Hayatta olduğumuz sürece ayartılacağız. Ama şunu oku:

"Kardeşlerim, çeşitli denemelerle yüz yüze geldiğinizde bunu büyük sevinçle karşılayın. Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınanması dayanma gücünü yaratır. Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun, yetkin kişiler olmanız için tam bir yetkinliğe erişsin... Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemden başarıyla çıktığı zaman Rab'bin kensini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır." (Yakup 1:2-4 ve 12)

Tanrı günah işlemeye çağıran denemeleri, O'na olan sadakatimizi ölçen bir sınava çeviriyor.

Şimdi tekrar bakalım: Tanrı'nın Yasası bize O'nun karakterini ve tanrısal ölçütünü gösterir. Bu daha çok neyin doğru neyin yanlış olduğunu belirler, ama bizi doğru yapamaz:

“Bu nedenle Yasa'nın gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrı katında aklanmayacaktır. Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır.” (Romalılar 3:20)

Bu nedenle Tanrı lütfederek bize kendi doğruluğunu sunuyor. Yeni Ahit, Yasa'yı harfi harfine tutmaya çalışan Yahudiler hakkında konuşarak şöyle der:

“Onlara ilişkin tanıklık ederim ki, Tanrı için gayretlidirler; ama bu bilinçli bir gayret değildir. tanrı'nın öngördüğü doğruluğu anlamadıkları ve kendi doğruluklarını yerleştirmeye çalıştıkları için Tanrı'nın öngördüğü doğruluğa boyun eğmediler.” (Romalılar 10:2-3)

Bu nedenle iman adamı olan İbrahim için şöyle der:

“Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saydı.” (Yaratılış 15:6, Romalılar 4:3, 20-22)

Şimdi bir Müslüman olarak, büyük olasılıkla sana çok yabancı olan mesaja ya da vahiye nasıl tepki göstereceğini çok merak ediyorum. Bu mesaj *Müjdedir!* Müjde, Yahudilere olduğu gibi sana da, eğer Tanrı'nın karşısında doğru ya da erdemli biri olmaya çalışırsan aslında Tanrı'ya boyun *eğmediğini* anlatıyor!

“Yani imanla aklanalım diye Mesih'in gelişine dek Yasa eğitmenimiz oldu.” (Galatyalılar 3:24)

Tanrı'ya olan imanımızın temeli, ebediyeti kazanmak için hiçbir şey yapamayacağımız gerçeğidir; ama O'nun kurtuluşuna dayanarak bunu başarabiliriz. Kurtuluş, bağışlanmalıdır. Aslında bize sunulan şey bir özürden daha fazlasıdır. Tanrı gerçekte şöyle der:

“... suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım.” (Yeremya 31:34)

“(Sen Tanrı) bütün günahlarımızı denizin dibine atacaksın.” (Mika 7:19)

“Doğu batıdan ne kadar uzaksa, o kadar uzaklaştırdı bizden istanlarımızı.” (Mezmun 103:12)

Bu “İyi Haber”dir, Müjde sözcüğüyle işte bu anlatılır. Tanrı sadece bizi bağışlamakla yetinmez, günahlarımızı unutacağına da söz verir. Onlar artık yoktur! Tanrı bizi sanki hiç günah işlememiş gibi temiz ve pak yapar. Bizim için tutulan günah dosyası temizdir. İsimlerimiz “Yaşam Kitabında” yazılıdır (Daniel 12:1, Filipililer 4:3, Vahiy 20:12,15 ve 21:27'ye de bak). Bu, cennete girip giremeyeceğimizi belirleyen önemli bir faktördür. Kısacası Tanrı ile uzlaştık ve O'nunla barış içindeyiz:

“Bunların hepsi Tanrı'dandır. Tanrı, Mesih aracılığıyla bizi kendisiyle barıştırdı ve bize barıştırma görevini verdi.” (2. Korintliler 5:18)

Şimdi biz Hristiyanların neden İsa'ya bu kadar inandığımızı anlamışsındır. O bizim tek şansımız. İsa'nın kendisi şöyle dedi:

“Yol, gerçek ve yaşam Ben'im. Benim aracılığım olmadan baba'ya kimse gelemmez.” (Yuhanna 14:6)

Şimdi tekrar tekrar sorulan bir soru üzerinde düşünelim: “Bir kişinin günahları zaten bağışlandıysa, neden iyi işler yapmaya çalışmalıdır?” Elbette Babamızı hoşnut etmek istediğimiz için! Bizi kurtardığı için O’na minnettarızdır! Çünkü:

“Bizi zorlayan, Mesih’in sevgisidir.” (2. Korintliler 5:14)

Şimdi bana böyle Hristiyanların nerede yaşadığını sorabilirsin. Onları her ülkede, her toplumda bulabilirsin; bazılarında daha fazla, bazılarında daha az. Sayıları çok değildir ve çoğunlukla ilgi odağında değildirler. Fakat onları ararsan, bulursun. Lütfen şunu da unutma: onlar (henüz) kusursuz değildirler. Dünya üzerinde yaşayanlarda kusursuzluğu bulmak mümkün değildir. Ancak İsa’ya iman edenlerin, Kutsal Kitap’ta yansıtılan bir vaatleri olacaktır:

“Bunlara şimdiden kavuştuğumu... söyleyemiyorum... Ancak şunu yapıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı’nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü kazanmak için hedefe doğru koşuyorum.” (Filipililer 3:12-14)

En içten selâmlarımla

Ve saygılarımla

Theophilus

X. İsa'nın ölümü üzerinde düşünmek

Sevgili abduallah,

Son mektubuna cevap yazdığım için Tanrı'ya şükrediyorum. Mektubun bana yüreğindeki imanın yanında, aklımı, zekânı ve bununla birlikte yerinde ve güvenilir bir yargıyı imanla ilgili konulara uyarılama isteğinde olduğunu gösterdi. Bu yalanlar ve aldatmacalar dünyasında her iki bacak (yürek ve akıl) üzerinde de sağlam bir şekilde durmak gerektiğine kesinlikle inanıyorum.

Bu bacaklardan sadece birinin üzerinde durmak bizi savunmasız yapar. Kolayca devrilebiliriz, tek taraflı olabiliriz ya da dengemizi kaybedebiliriz. Buna ek olarak hiçbir şey öğretilemez, basit ve hatta fanatik biri olabiliriz. Kendimizi böyle olmaktan korumak için Tanrı bize zekâ, dikkatle inceleme, karşılaştırma ve bir sonuca varma yeteneği vermiştir. Öyleyse dürüstçe gerçeğin ne olduğunu araştırıp sonra yalnızca gerçek Tanrı'ya itaat ve ibadet edelim.

Daha önce değindiğimiz İsa'nın tanrısallığı konusundaki zıt fikirler bir yana, Hristiyanlar ve Müslümanlar arasındaki en duygusalca sürdürülen konuşma konusu da çarmıh konusudur. Daha önce de belirttiğim gibi söylediğim şeylerin hiçbirini seni incitmek ya da bir tartışmayı kazanmak için söylemedim. Seni incittiğim için ve böyle konuları gerektiği gibi açıklama konusunda beceriksiz olduğum için senin Müjde'yi yanlış anlamın olasılığı omuzlarımda ağır bir yük gibi duruyor. Öyle bile olsa böyle konulardan kaçınmamalıyız, aksine onları sevgiyle ele almalıyız.

İnanığımız kitaplardaki birbirine zıt olan ifadelerin çok iyi farkındayız. Kuran açıkça şunu söyler:

“... Oysa (Yahudiler) onu (İsa'yı) ne öldürdüler, ne de astılar. Fakat öldürdükleri kimse, onlara İsa gibi gösterildi... Onu kesinlikle öldürmediler.” (Nisa Suresi 4:157)

Kontekste İsa'nın çarmıha gerilmesinin ve ölümünün sanki bu gerçekten olmuş gibi gösterildiği açıklanır. Yani mahkeme, güvenlikten sorumlu memurlar, infazın idaresini yürüten Romalı askerler ve olayı gözlemleyen diğer kişiler sadece bunları gördüklerini sandılar. Bu ayetteki “fakat öldürdükleri kimse onlara İsa gibi gösterildi” ifadesi, daha sonraları, İsa'nın yerine başka birinin (bazıları bunun Yahuda olduğunu düşünür) çarmıha gerildiğinin sanılmasına yol açmıştır.

Kuran'daki bu ayete karşılık, İsa'nın çarmıha gerilmesi, öldürülmesi ve gömülmesi konusu Müjdeler adıyla anılan kitaplarda İsa'nın yaşamıyla ilgili biyografinin üçte birini dolduracak kadar yer kaplar. Çarmıh sözcüğü Yeni Ahit'te (=İncil) tam 23 kez geçer, çarmıha germek fiili ise 49 kez. Eski Ahit'te bile çarmıha gerilme ve ölme konusundaki peygamberliklerin yer aldığını hatırlarsın. Bunlar İsa'nın yaşamında ve ölümünde gerçekleşmiş oldular.

Hem Kuran'daki hem de Kutsal Kitap'taki İsa'yla ilgili zıt ifadelerin aynı zamanda doğru olamayacakları son derece açıktır. Kendimizi sipere alıp ikna olduğumuz şeyleri birbirimize karşı savunmak yerine (ki bu sık sık yapılır), tekrar objektif olan bacağımıza dayanalım. Dolayısıyla, doğru sonuca ulaşmak için destekleyici delilleri düşünelim.

Önceki mektuplarımdan birinde, görgü tanıklarının ifadelerine ve tarihi belgelere dayanan, gerçekleşmiş olan peygamberlikleri kanıt olarak göstermiştim. Hepsi de İsa'nın çarmıha gerilmesini ve ölümünü açık bir şekilde anlatıyorlar. Bütün bu kanıtlar, bu olaydan 600 yıl sonrasına dayanan tek bir iddiayla çelişiyorlar. Ve bu iddia hiçbir kanıt sunmuyor.

Destekleyici kanıtlarımızı (üçüncü mektubumda belirtildiği gibi) tekrarlamaya çalıştım, ancak senin güçlü hafızana güvenelim. Aynı şekilde günahlarımızın bağışlanması için bir kurban gerektiği konusundaki Kutsal Kitap öğretisini paylaşmaya çalıştım. Bu, bağışlama konusunun ve Musa'nın Yasası altında Tanrı'yla uzlaşma konusunun en önemli parçası ve temelidir. Her kurban, geleceğe işaret ediyordu. İsa kendini kurban ederek bu simgelerin yerini almış oldu. Önceki kurbanlar, kutsal bir terim kullanmak için gelecek olan şeylerin sadece bir gölgesiydi.

İsa'yı gören Vaftizci Yahya O'nu göstererek şöyle dedi:

“İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu!” (Yuhanna 1:29)

İsa henüz hayattayken elçileriyle konuşarak şunları açıkladı:

“İnsanoğlu, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracaklar. O'nunla alay etmeleri, kamçılıyıp çarmıha germeleri için O'nun öteki uluslara teslim edecekler. Ne var ki O üçüncü gün dirilecek.” (Matta 20:18-19)

Daha sonra şöyle devam etti:

“Nitekim İnsanoğlu, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidye olarak vermeye geldi.” (Matta 20:28)

Ve öyle de oldu. Bu olayı daha iyi açıklamak için tarihsel bir olayı kullanmama izin ver. Bu olayı benzetme olarak kullanabiliriz.

Şamuel, birkaç yüzyıl önce yaşamış olan Kafkasyalı bir prensi. Rusya'nın güney batısında yaşayan halkı, Türklerle sürekli savaş halindeydi. Bir keresinde Şamuel ordusuyla birlikte bir Türk şehrini kuşattı. Bütün savaşlarda olduğu gibi annesi ona eşlik ediyordu. Bir keresinde umulmadık bir saldırı yapmayı planladı, ama düşman hazır vaziyette beklemekteydi. Savaşı kaybetti. Morali çok bozulan Şamuel, eğer aralarındaki hain bulunursa 100 kez kırbaçlanma cezasına çarptırılacağını duyurdu. Büyük gizlilik içinde başka bir saldırı planı yapıldı, ama sonuç yine aynıydı. Yine birisi onlara hainlik etmişti. Fakat bu kez hain de bulunmuştu. Hain, Şamuel'in annesiydi.

Şamuel büyük bir ızdırapla kendisini üç gün üç gece boyunca çadırına kapattı. Şimdi ne yapması gerekiyordu? Yapılması gereken doğru şey neydi? Annesini cezalandırmazsa herkes adaletin yerini bulmadığını söylerdi. Ama annesini cezalandırırsa bu defa herkes: “Ne kadar da acımasız ve gaddar bir adam! Kendi annesine karşı bile acıma hissetmiyor!” derdi. Sonunda çadırından çıktı. Adamları merakla etrafını sardılar. Herkes tarafından görülmek için atının üstünde durarak onlara hitap etti: “Hainlik nedeniyle iki savaşı kaybettik. Bu nedenle adamlarımızdan bir çoğunu kaybettik. Hainin bu yaptıklarından sonra hiçbir özrü yoktur. Suç işlenmiştir ve yasamıza göre 100 kez kırbaçlanma cezası verilmelidir! Doğruluğun ve adaletin yerini bulması gerekir!”

Prens adamlarından oluşan çemberin içine annesi getirildi. Annesi korkudan titriyordu ve çok solgun görünüyordu. Cezayı uygulayacak olan adam kırbacını havaya kaldırdı, ama daha kolunu indirmeden Şamuel onu durdurdu: “Dur! Sakın kıpırdama! Bu benim annem; ben onun kanından ve etindenim. Bu cezayı onun yerine ben üstleniyorum!” Böylece çemberin ortasına geldi, sırtını açtı ve buyruk verdi: “Cezayı uygula! Ama geçen sefer cezalandırdığın kişiye vurduğundan daha hafif vurma. İşini gerektiği gibi yap!” Kırbaç üstüne kırbaç vuruldu, ta ki prens bilincini kaybedene kadar. Beklenenin aksine prens ölmedi. Oğluna ne yaptığını gören annesinin o anda neler hissetmiş olabileceğini bir gün öğrenebilecek miyiz acaba?

Bu olay, İsa'nın bizim için ne yaptığını tarihteki diğer olaylardan daha fazla gösterir. İsa bizim yerimize öldü. O bizim yerimizi aldı:

“Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarmıhta kendi bedeninde yükledi. O'nun yaralarıyla şifa buluruz.” (1. Petrus 2:24)

Dünyaya gelmiş tek günahsız ve temiz kişi olan İsa'nın çarmıhta çektiği acı (her ne kadar dayanılmaz olsa da) sadece fiziksel acı değildi. Bu acı, O'nun bizim kirli ve çirkin günahlarımızın bedelini üstlenmiş olmasının acısıydı. İsa'dan yaklaşık 750 yıl önce Yeşaya peygamberin Tanrı tarafından gönderilmiş bir vizyonda gördüğü gibi:

“Oysa, bizim isyanlarımız yüzünden onun bedeni deşildi, bizim suçlarımız yüzünden o eziyet çekti. E senliğimiz için gerekli olan ceza O'na verildi. Bizler O'nun yaralarıyla şifa bulduk. Hepimiz koyun gibi yoldan sapmıştık, her birimiz kendi yoluna döndü. Yine de Rab hepimizin cezasını O'na yükledi.” (Yeşaya 53:5-6)

Tanrı'nın sevgisi ve doğruluğu İsa'nın çarmıhında bulundu.

“Tanrı insanların suçlarını saymayarak dünyayı Mesih'te kendisiyle barıştırdı ve barıştırma sözünü bize emanet etti.” (2. Korintliler 5:19)

Bu bir kere ve herkes için oldu. Günahın karşılığı olan bu kurban bütün çağlardaki bütün insanların kurtulması içindir ve bu nedenle tekrarlanması gerekmez. Bu, Tanrı'nın merhametidir ve Tanrı'nın bize armağanıdır. Bir armağan ancak ben onu kabul etmeye hazırsam benim olabilir. Şimdi gerçekten yaşanmış başka bir olayı oku:

Birkaç yüzyıl önce Avusturyalı bir ressam, İsa'nın çarmıha gerilmesi olayının resmini yapmakla görevlendirilmişti. Senaryoyu düzenledi ve senaryoya uyan modelleri seçip onların resmini yaptı. Yalnız tuvalinin üstünde sadece tek bir yer boyanmadan bırakılmıştı. Bu yeri Mecdelli Meryem'i resmetmek için boş bırakmıştı. Mecdelli Meryem, İsa tarafından bağışlanmış olan bir fahişeydi ve daha sonra kendisini İsa'yı izlemeye adanmıştı. Ressam onu resmetmek için uygun bir model bulamamıştı. Viyana sokaklarında yürürken bir gün bir çingene kadının yüz hatları dikkatini çekti. İşte bu kadın aradığı modeldi! Kadın ressam için oturup modellik yapmayı kabul etti. Ressam kadını alıp resmini yaptığı stüdyoya götürdü.

Kadın resme dikkatle baktı ve şöyle dedi: “Çarmıhın üstündeki adam böyle cezalandırmayı hak etmiş olmak için korkunç bir suç işlemiş olmalı!” Ressam “Hayır” dedi, “aksine, aslında O çok iyi bir adamdı!” “Peki o zaman insanlar onu neden öldürdüler?” diye sordu çingene kadın. Ressam açıkladı: “Aslında O bizim işlediğimiz günahlar yüzünden öldü.” “Seninkiler için de mi?” diye sordu çingene, biraz düşündükten sonra. Ressam “Evet” diye yanıtladı. Kadın, “O zaman onu çok seviyor olmalısın” diye hükme vardı.

Bu sözler tam yerine oturmuştu. Bu ressam o ana kadar sadece kağıt üzerinde Hristiyandı. İsa hakkındaki hikâyeleri biliyordu, ama bu mesajı hiçbir zaman gerçek anlamıyla hayatına uygulamamış ve kişisel olarak kabul etmemişti. O anda gözleri açılmıştı. İsa'nın kendisi için ne yaptığını fark etti ve İsa'nın sevgisi onu alt üst etti. Bu olay yaşamında bir dönüm noktası oldu. Kutsal Kitap böyle sevinç verici dönüşümü, ya da değişimi, yüreğin değişmesi olarak adlandırır.

Konuları derinlemesine işledik. Düşündük, tarttık, sorular sorduk ve “bu dünyadan olmayan” şeyleri sınıadık. Tanrı'nın yüreğimize ve aklımıza kadar ulaşabileceğini keşfettik. Tanrı, kendisine güvenmemizi ister. Bu nedenle eskiden verilmiş peygamberlik sözlerini keşfederek ve onların gerçekleştiği bilgisine ulaşarak O'nun (Tanrı'nın) güvenilirliğini keşfetmemiz için akıllarımızı yönlendirdi.

Şimdi Tanrı'nın kim olduğunu bilebiliriz; bu dünyada O'nu tam olarak idrak edemesek bile. Tanrı'nın bizim kurtuluşumuz için seçtiği İsa hakkında da daha fazla şey biliyoruz. Son olarak, en azından hangi kitapta tanrısal bir damga olduğunu, hangisine güvenebileceğimizi ve dünyadaki ve sonsuzluktaki yaşamımızda hangisine danışabileceğimizi keşfettik. Bir şekilde şöyle diyen Tanrı'nın yüreğini bile keşfettik:

“Ben onları kurtarmak istiyorum...” (Hoşea 7:13)

Bu ifadenin bencil, maddeci ve saygısız kişiler için kullanıldığını düşün! Ve kişisel olarak senin için de.

Tanrı hakkında edindiğimiz tüm bu bilgiler, bir karar vermemizi gerektirir: Bu bize neye mal olursa olsun, kendimizi O'na verecek miyiz? Kim bunu reddederse, O'nsuz yaşamaya ve ölmeye karar vermiştir:

“Önünüze yaşamla ölümü, kutsamayla laneti koyduğuma bugün yeri göğü size karşı tanık gösteriyorum. Yaşamı seçin ki, siz de çocuklarınız da yaşayasınız.” (Yasanın Tekrarı 30:19)

Peki ben ne yapıyorum?

“O'nun çağrısından doğan umudu, kutsallara verdiği mirasın aşkın büyüklüğünü anlamamız için, yüreklerinizin gözleri aydınlansın diye dua ediyorum.” (Efesliler 1:18)

Saygılarımla

Theophilus